ՀԱՅՐԵՆԻ ԵՐԳԵՐ

ՓԱՅԼԵԱՆ ԵՒ ԱՅԳՈՒՆԻ

SONGS OF ARMENIA

PAELIAN AND AIQOUNI

September 7, 1948

To Mrs. A. Eggjian,

my classmate's wife, with sincerest compliments
from
Mrs. Osanna Phillipbosian

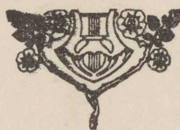
85—

ՀԱՅՐԵՆԻ ԵՐԳԵՐ
SONGS OF ARMENIA

Պատրաստեց
Կ. Յ. ՓԱՅԷԼԵԱՆ, Պ. Գ., Մ. Ա.
Edited by
G. H. PAELIAN, B.S., M.A.

Ներդաշնակեց
Գ. Հ. ԱՅԳՈՒՆԻ
Arranged by
K. H. AIQOUNI

ԿՈՉՆԱԿ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
THE GOTCHNAG PUBLISHING CO., Inc.
New York
1919

MAE

ՆԱԽԱԲԱՆ

ՀԱՅՐԵՆԻ ԵՐԳԵՐու հրատարակութեամբ մեր նպատակն է տալ երաժշտասէր Հայ ժողովուրդին կանոնաւորապէս նօթագրուած երգարան մը, որ պարունակէ ընտիր ազգային ու ժողովրդական երգեր ամէն պարագայի յարմար:

Նօթաներուն ներքեւ դրած ենք հայերէն խօսքեր անգլիերէն գրերով, նաեւ երգերէն ոմանց անգլիերէն թարգմանութիւնը որպէսզի երգարանը դիւրամատչելի ըլլայ թէ Ամերիկահայ նոր սերունդին, եւ թէ շատ մը Ամերիկացի եւ Եւրոպացի բարեկամներուն, որոնք հետաքրքրուած են հայկական երաժշտութեամբ:

Թէեւ աշխատած ենք երգարանս ընծայել իբր հատընտիր հաւաքածոյ մը մեր լաւագոյն երգերուն, սակայն կարելի չէր տեղ տալ անոնց բոլորին:

Երգերու մեծ մասը ազգային կտորներ են, քանի որ ազգի մը կամ հայրենիքի մը սէրը իր ամենաբուռն արտայայտութիւնը կը գտնէ երաժշտութեան մէջ:

Երգերու ընտրութեան պահուն ջանացած ենք գտնել այնպիսիներ որոնք թէ եղանակով եւ թէ խօսքերով իրական արժանիք ունին եւ կը խտացնեն մեր ազգին լաւագոյն յոյզերը—ազատութեան բաղձանքը, հայրենիքի կարօտը եւ միութեան ու եղբայրութեան իղձը:

Հեղինակը այս գործին ձեռնարկած է տարիներէ ի վեր: Երգերու ընտրութեան մէջ ինչպէս նաեւ անոնց ճշտութիւնը ստուգելու մասին ջանք խնայած չէ: Իրեն աշխատակցած է Պր. Գրիգոր Հ. Այգունի, յայտնի տաղանդաւոր ձայնագիր եւ ջութակահար, որ մեծ խնամքով ներդաշնակած է երգերու մեծ մասը:

Մեր անկեղծ ու խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնենք Միս Ալիս Սթօն Պլէքուէլի, եւ Միս Նայնա Է. Րայսի իրենց մասնաւոր թարգմանութիւններուն համար. Օր. Զապէլ Կ. Պօյաճեանի իր Անգլիերէն թարգմանութիւններուն համար. Կոմիտաս Վարդապետի, որ հաճած է թոյլատրել մեզ հրատարակել իր երգերէն մէկ քանին. Մր. Է. Հարօլտ Կիրի որ յատկապէս պատրաստեց «Օտարութեան մէջ»ի եղանակը. Պր. Խորէն Մ. Անդրէասեանի իր գրած ոտանաւորներուն համար. Նաթան Պէկ Ամիրխանի իր երգերուն համար. Վեր. Ս. Գ. Էօմիւրեանի իր «Ըղձանք» երգին եղանակին գործածութեանը համար եւ Վեր. Կ. Մ. Մանավեանի իր արժէքաւոր թելադրութիւններուն համար:

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՅԼԵԱՆ

FOREWORD

The Armenians are, as a nation, lovers of music and poetry, although their music is practically unknown to the English speaking public. Therefore by the publication of the "Songs of Armenia" it is our aim to give the music loving people a glimpse into the lives and characteristics of the people of Armenia, into their joys and sorrows, hopes and fears, aspirations and disappointments, their unquenchable love of liberty and their faith in themselves and in the future as revealed in their songs.

Some of their characteristic folk-songs, like "The Homeless", have come to us from time immemorial from the lips of the people. The national and secular songs, which form the majority in this book, are the works of Armenian musicians of the latter part of the 19th century and are influenced, to a certain extent, by, European music. It will be noticed that the dominant mood of the songs is minor, as a result of their long suffering under the heals of their oppressors. They are the cries of an aching heart, but not of despair, for there is always the ray of hope that someday "Spring will for Armenia break".

No time, nor labor has been spared in making this a representative collection, but on account of limited space it has not been possible to include all we have wished to.

The editor wishes to acknowledge the valuable and untireing services rendered by *Mr. Krikor H. Aiqouni*, the talented Armenian composer and violinist, in arranging most of the songs. He also wishes to thank *Miss Alice Stone Blackwell* and *Miss Nina E. Rice* for English translations especially made for this book; *Miss Zabelle C. Boyajian* for the use of her translations; *Mr. E. Harold Geer* for his music especially composed for "In Exile"; *Mr. Khoren M. Antreassian* for his poems; *Komitas Vartabed*, the well known authority on folk-songs, for permission to use some of his songs; *N. Beg Amir-Khan* for his songs; the *Rev. S. K. Emurian* for the permission of his song, and the *Rev. G. M. Manavian* for his many valuable suggestions.

G. H. PAELIAN

ԲԱՆԱԼԻ ԱՆԳԼԻԵՐԷՆԻ ՀՆՉՄԱՆ

KEY TO PRONUNCIATION

a — *ա* — as in *father*
b — *պ* —
ch — *չ* — as in *church*
d — *տ* —
ds — *ծ* — as in *adz* or *birds*
e — *է* — as in *men*
f — *ֆ* —
g — *կ* — as in *go*
gh — *ղ* — a guttural sound like the Parisian "*r*"
h — *հ*, *յ* —
i — *ի* — as in *fatigue*
j — *ճ* — as in *joy*
k — *գ*, *ք* —
kh — *խ* — a guttural sound like the German "*ch*" as in *Bach*
l — *լ* —
m — *մ* —
n — *ն* —
o — *օ* — as in *port*
oo — *օ* — as in *poor*
p — *բ*, *փ* —
r — *ր* — as in *run*
ŕ — *ռ* — strongly rolled like the Scotch "*r*"
s — *ս* — as in *soft*
t — *դ*, *թ* —
tch — *ջ* —
ts — *ց* — as in *tsetse* or *cats*
tz — *ձ* — as in *tzar*
u — *ու* — as in *truth*
u — *ը* — as in *hut*
ü — *իւ* — as in *Zürich*
v — *վ* —
w — *ո* — as in *war*
x — *քս* — as in *ax*
y — *ե* — as in *yes*
z — *զ* —
zh — *ժ* — as in *azure* like the French "*j*"

No. 1

HAIASDAN

ARMENIA

H. M. VANANTETSI

Arr. by K. H. AIQOUNI

Moderato

mf

Hai - as - dan! Yer -
Hai - as - dan! a -

mf *mp*

con agitato e cresc.

gir trakh - da - vair, Too mart - gai -
noon pa - re - li, I kez han -

con agitato e cresc.

rit. *tempo*

no tse - ghis ___ wor - ran, Too yev pu -
-kisd No - yan ___ da - ban Ye - kid yev

rit. *mp*

nig im Hai - re - nik. Hai - as -
kev ab - re - tsav Noy, Hai - as -

mf

dim. mf

dan! Hai - as - dan! Hai - -
dan! Hai - as - dan! Hai - -

poco rit. mp Più allegro

as - - dan! I veh a - noont
as - - dan! Kedk kach-ar - achk

poco rit. agitato p

sird im woh, houizh Wo-ke - vo - ri i nor khra-khouis; I veh a - noont
a-ten-a - pookhk, Uz hoght pa - ri ar-nen hoor-ti; Kedk kach-ar - achk

cresc. poco a poco poco rit.

sird im, woh, houizh Wo - ke - vo - ri i nor khra - khouis; Yev
a - ten - a - pookhk, Uz hoght pa - ri ar-nen hoor - ti; Kev

poco rit.

a tempo molto animato *rit.* *tempo*

antz - gair-yats i kez hoo-sam, I kez, i kez,
ab - rim yes, kev mishd tsun dsam, Kev, kev ban-dsam,

a tempo molto animato *suivez* *tempo*

mf *f*

houis im mi-ain, Hai - - as -
park im mi-ain, Hai - - as -

mf *f*

8 6

dan! Hai - as - dan! Hai - -
dan! Hai - as - dan! Hai - -

8 6 6 8 6

ff

as - dan! Hai-as - dan!
as - dan! Hai-as - dan!

f *ff*

1․ ՀԱՅԱՍՏԱ՛Ն

Հայաստա՛ն, երկիր դրախտավայր,
Դու մարդկայնոյ ցեղիս օրրան,
Դու եւ բնիկ իմ Հայրենիք,
Հայաստա՛ն, Հայաստա՛ն, Հայաստա՛ն։
Ի վեհ անուն սիրտ իմ, ո՛հ, յոյժ,
Ոգեւորի ի նոր խրախոյս,
Եւ անձկայրեաց ի քեզ յուսամ
Ի քեզ, ի քեզ, յոյս իմ միայն,
Հայաստա՛ն, Հայաստա՛ն, Հայաստա՛ն։

Հայաստա՛ն, անուն փարելի․
Ի քեզ հանգիստ Նոյեան տապան․
Եդիտ եւ քեւ ապրեցաւ Նոյ․
Հայաստա՛ն, Հայաստա՛ն, Հայաստա՛ն։
Գետք քաջառաջք ադենաբուղք,
Ջհողդ բարի առնեն յուռթի․
Քեւ ապրիմ ես, քեւ միշտ ցնծամ,
Քե՛ւ, քե՛ւ պանծամ․ փառք իմ միայն,
Հայաստա՛ն, Հայաստա՛ն, Հայաստա՛ն։

Ց․ Մ․ ՎԱՆԱՆԴԵՑԻ

1. ARMENIA

Armenia, land of paradise!
Land where mankind's first cradle lies!
My native land, my heart's dear prize,
Armenia, Armenia, Armenia!
At thy great name, my heart is thrilled
With courage new, my fears are flown;
With eagerness I long for thee;
I hope in thee, in thee alone,
Armenia, Armenia, Armenia!

Armenia, a name of grace!
There found Noah's Ark its resting place;
There Noah dwelt, and reared his race.
Armenia, Armenia, Armenia!
Great rivers that in Eden rise
Water and fertilize thy ground.
Oh, may I live and joy in thee,
In thee my only boast be found.
Armenia, Armenia, Armenia!

Trans. by Alice Stone Blackwell

No. 2

HAYI MAGHTANK
ARMENIA'S PRAYER

M. K. TAGHIATIANTS

Arr. by K. H. AIQOUNI

Adagio Religioso

Organ or Piano

Der ___ ge - tso too uz Hais!
Ov ___ Der, mer, Der poo - ta!

A - ra zno - sa bai - dsars, Ge - - tso uz -
Zazk mer ha - main purg - ya I ___ tush - nam -

Hais! - Ge - tso uz - hais!
yats! I tush - - - nam - yats!

poco più lento *cresc.*

Zo-ghor-moo-tun't ve - rin Haj - yats tzo-nel no - tsin,
Ga - po zachs no - tsoon Had zar - ma-douin uz - poon,

p

Zi no - vimp mar - tas-tsin Ab - ril has - - dis.
Yev zazk mer bar - da-soon A - ra hu - - zor.

pp

poco agitato *mf*

has - dis has - dis has -
hu - zor hu - zor hu -

suivez *p*

f *Lento* *rit.*

dis. Zi no - vimp mar - tas-tsin ab - ril has - - dis.
zor. Yev zazk mer bar - da-soon a - ra hu - - zor.

mf *rit.*

2. ՀԱՅԻ ՄԱՂԹԱՆՔ

Տէ՛ր, կեցո՛ դու զՀայս,
Եւ արա՛ զնոսա պայծառս,
Կեցո՛ զՀայս:
Զողորմութիւնդ վերին
Հաճեա՛ց ձօնել նոցին.
Զի նովիմբ մարթասցին.
Ապրիլ յաստիս:

Ով Տէր մեր, Տէր փութա՛
Զազգ մեր համայն փրկեա՛
Ի թշնամեաց:
Կափո՛ զաչս նոցուն
Հա՛տ զարմատոյն զբուն
Եւ զազգ մեր պարտասուն
Արա՛ հզօր:

Առաքեա՛ ի բարձանց
Զհամակցութիւն կամաց
Ի մերազնեայս:
Զոմն ի մէնջ յարո՛
Պաշտպան ազգի մերոյ,
Տուր նմա ցուպ հուժկու.
Հովուել զմեզ:

Մ. Գ. ԹԱՂԻԱԴԵԱՆՑ

2. ARMENIA'S PRAYER

God bless the Armenian race,
Lift up his glorious face.
And give them peace!
In mercy from on high
Answer their fervent cry,
That they may live, not die,
On earth increase.

Hasten, O Lord, thy day!
Free our whole land, we pray,
From every foe.
Deprive them of their sight,
Their plots frustrate and blight,
But give us power and might
To live and grow.

Send us from heaven above
Peace and fraternal love,
Each to his friend.
Raise one among us, God,
To lead in pastures broad,
To rule with kingly rod
Guard and defend.

Trans. by Nina E. Rice

No. 3

AZADOOTUNE
LIBERTY

M. NALBANDIAN

Arr. by K. H. AIQOUNI

A - zadn Asd-wads ain o-rits Yerp ha - je - tsav shoonch p*u*-chel,
Yes an - par-pa*r* mi ma-noog Yer - goo tze*r*-k*u*s bar - ze - tsi,
A - za - doo-tune ko-che - tsi Togh wo - ro - da im k*u*l-khin

Yes minch i man ga - kha-khan, Min - chev a - nark ma - hoo sün,

Im ho - gha-nute shin-wads - kin Guen - ta - noo tune bar - ke - vel,
Yev im an - zor te - ve - rov A - za - doo tune k*u*r gue - tsi.
Pai - lag, gai - dsag, hoor, yer - gat, Togh tav t*u* - neh t*u*sh - na - min,

Bi - di ko - *r*am bid yer - kem An - ta - tar a - za - doo - tune.

No. 4

DSIDSE*R*NAG
SWALLOW

K. A. TOTOKHIANTS

Arr. by K. H. AIQOUNI

Dsi-dse*r* - nag! dsi-dse*r* - nag! Too kar - nan si - roon t*u*rch - nag,
Ah! t*u* - *r*ir dsi-dse*r* - nag! Ds*u*-nads de-gh*u*s Ash-da - rag.
Ant he - *r*oon a - le - vor Hair m*u* oo-nim s*u* - ka - vor,

Tep i oor intz a - sa, T*u*r-choom yes ait - bes a - rak?
Ant shi - nir ko poui - n*u* Hai - re - ni g*u* - doo - ri dag.
Wor mi - nag yure wor - toon *U*s - ba - soom eh o - re - or.

3. ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ

Ազատ Աստուածն—այն օրից,
Երբ հաճեցաւ շունչ փչել,
Իմ հողանիւթ շինուածքին
Կենդանութիւն պարգեւել.

Ես անբարբառ մի մանուկ
Երկու ձեռքըս պարզեցի,
Եւ իմ անզօր թեւերով,
Ազատութիւնն գրկեցի։

—Ազատութի՛ւն—գոչեցի,—
Թո՛ղ որոտայ իմ գլխին
Փայլակ, կայծակ, հուր, երկաթ,
Թո՛ղ դաւ դընէ թշնամին.

Ես մինչ ի մահ, կախաղան՝
Մինչեւ անարգ մահու սիւն,
Պիտի գոռամ պիտ՝ կրկնեմ,
Անդադար՝ Ազատութի՛ւն։

Մ. ՆԱԼԲԱՆԴԵԱՆՑ

3. LIBERTY

When the God of Liberty
Formed of earth this mortal frame,
Breathed the breath of life in me,
And a spirit I became,

Wrapped within my swaddling bands,
Bound and fettered helplessly,
I stretched forth my infant hands
To embrace sweet Liberty.

"Liberty! I made reply,
"O'er my head let thunders burst,
Lightnings flash, and missiles fly—
Foes conspire to do their worst;

"Till I die or meet my doom,
On the shameful gallows-tree—
Till the portals of the tomb,
I will shout forth Liberty!"

Trans. by ZABELLE C. BOYAJIAN

---

4. ԾԻԾԵՌՆԱԿ

Ծիծեռնա՛կ, ծիծեռնա՛կ,
Դո՛ւ, գարնան սիրուն թռչնակ,
Դէպի ո՞ւր, ինձ ասա,
Թռչում ես այդպէս արագ։

Ա՛խ, թռի՛ր, ծիծեռնա՛կ,
Ծընած տեղըս Աշտարակ.
Անդ շինիր քո բոյնը
Հայրենի կըտուրի տակ։

Անդ հեռու՝ ալեւոր
Հայր ունիմ սգաւոր,
Որ միակ իւր որդուն
Սպասում է օրէ օր։

Դէ՛հ, սիրուն ծիծեռնա՛կ,
Հեռացի՛ր, գնա՛ արագ,
Դէպ՝ հայոց աշխարհը,
Ծընած տեղըս Աշտարակ։

Գ. Ա. ԴՈԴՈԽԵԱՆՑ

4. SWALLOW

O swallow, gentle swallow,
Thou lovely bird of spring!
Say, whither art thou flying
So swift on gleaming wing?

Fly to my birthplace, Ashdarag,
The spot I love the best;
Beneath my father's roof-tree,
O swallow, build thy nest.

There dwells afar my father,
A mournful man and grey,
Who for his only son's return
Waits vainly, day by day.

Fly on swift wing, dear swallow,
Across the quickening earth,
And seek in fair Armenia
The village of my birth!

Trans. by ALICE STONE BLACKWELL

No. 5

ARAXI ARDASOOK*U*

THE TEARS OF ARAXES

KAMAR-KATIBA

Arr. by K. H. AIQOUNI

Moderato

Mair a-rax-i a-pe-rov Kai-la-mo-lor k*u*-noom yem,
In-choo ar-tsoonk tsai-doom yen, Koo sek h*u*-bard a-che-rits
O A-rax-es moth-er mine, Wan-der-ing a-long thy shore

Hin, hin ta-roots hi-sha-dag Al-yats me-ch*u* b*u*d-room yem
In-choo a-rak pakh-choom yes Ait ha-ra-zad a-pe-rits.
I was seek-ing in thy waves Mem'ries of the days of yore.

Paits no-ka mishd hegh-hegh-oog B*u*gh-dor tch*u*-rov ye-zer-kin
Mi b*u*gh-do-ril ha-da-g*u*t Han-tard ho-seh khai-da-lov
But thy fick-le tur-bid floods fret their banks, and ev-er change

Ta-riv, ta-riv kh*u*-pe-lov Pakh-choom e-in la-la-kin.
Man-goo-tu-n*u* ko garj eh, Shood g*u* has-nis teb i dsov.
Shift-ing chan-nels thro the years Weep-ing as they on-ward range.

A - rax, in choo tzu-gants hed Bar ches pe*r*-noom man-ga-gan?
Var - ti too-per togh poos - nin Koo hü-r*u*n-gal a - pi mod
O A - rax - es why not stay, Dance a while in child-ish glee?

Too te*r* dso-v*u* ch*u* ha - sads S*u*-ka-vor yes intz n*u* - man.
So-khag-ne - r*u* no - tsa metch Yer-ken min-chev a - *ra* - vod.
Why, the o - cean still un-reached, Art thou mourn-ing like to me?

No. 6

ARAXI ARDASOOK*U*
THE TEARS OF ARAXES

KAMAR-KATIBA

Arr. by K. H. AIQOUNI

Andante

Mair a - rax - i a - pe - rov. Kai - la - mo - lor k*u*-noom yem
Paits no - ka mishd hegh-hegh - oog. B*u*gh-dor tsch*u*-rov ye - zer - kin
A - rax in - choo tz*u*-gants hed. Bar ches p*ur*-noom man-ga - gan?

Hin hin ta-roots hi - sha-dag Al - yats me - ch*u* b*u*d-room yem.
Ta riv ta-riv kh*u* - pe-lov Pakh-choom e - in la - la - kin.
Too te*r* tso-v*u* ch*u* ha-sads S*u* - ka - vor yes intz n*u* - man.

5 եւ 6. ԱՐԱՔՍԻ ԱՐՏԱՍՈՒՔԸ

Մայր Արաքսի ափերով
Քայլամոլոր գընում եմ.
Հին հին դարուց յիշատակ
Ալեաց մէջը պըտրում եմ:
Բայց նոքա միշտ յեղյեղուկ՝
Պղտոր ջըրով եզերքին
Դարիւ դարիւ խփելով՝
Փախչում էին լալագին:
—Արա՛քս, ինչո՞ւ ձկանց հետ
Պար չես բռնում մանկական,
Դու դեռ ծովը չը հասած՝
Սըգաւոր ես ինձ նըման:
Ինչո՞ւ արցունք ցայտում են
Քու սէգ, հըպարտ աչերից,
Ինչո՞ւ արագ փախչում ես
Այդ հարազատ ափերից:
Մի՛ պղտորիլ յատակըդ,
Հանդարտ հոսէ խայտալով,—
Մանկութիւնը քո կարճ է,
Շուտ կը հասնիս դէպի ծով:
Վարդի թըփեր թո՛ղ բուսնին
Քու հիւրընկալ ափի մօտ,
Սոխակները նոցա մէջ
Երգեն մինչեւ առաւօտ:
Ափերիդ մօտ երգելու
Հովիւք թող գան համարձակ,
Գառն ու ուլը քու վըճիտ
Ջուրը մըտնեն միշտ արձակ:—
Մէջքը ուռցուց Արաքսը,
Փըրփուր հանեց իր տակից,
Ամպի նըման գոռալով՝
Այսպէս խօսեց յատակից:
—«Խիզա՛խ, անմի՛տ պատանի,
«Նիրհըս ինչո՞ւ դարեւոր՝
«Վըրդովում ես, նորոգում
«Իմ ցաւերը բիւրաւոր:
«Սիրելիի մահից յետ՝
«Ե՞րբ ես տեսել, որ այրին
«Ոտքից գըլուխ պըճնուի
«Իր զարդերով թանկագին:
«Քանի որ իմ զաւակունք
«Այսպէս կը մնան պանդուխտ՝
«Ինձ միշտ սըգաւոր կը տեսնէք,
«Այդ է անխաբ իմ սուրբ ուխտ:»
Եւ չը խօսեց Արաքսը,
Ցորձանք տուեց ահագին,
Օղակ օղակ օձի պէս՝
Առաջ սողաց մոլեգին:

ՔԱՄԱՌ–ՔԱԹԻՊԱ

---

7. ՍՏՈՒԻԵՐՆԵՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ

Մինչ ե՞րբ գըլուխդ պիտի ծեծես,
Շըղթայակապ այդպէս հեծես,
Հէ՛ք Հայաստա՛ն չիջել արեւ,
Հէք Հայաստա՛ն՝ չիջել արեւ:
Ե՞րբ սոխակը սըգատերեւ
Նոճիներէն շուտ տալով խոյս,
Պիտի երգէ վարդ արշալոյս
Պիտի երգէ վարդ արշալոյս:
Եղո՛ւկ քեզի, հէք Հայրենիք,
Որ չորթելով չըքեղ դափնիքդ՝
Որդիքդ անխիղճ գըլխոյդ վատոյժ
Բոլորեցին սեւ նոճ ու փուշ:
Ա՛հ վրէժխընդիր չանթեր ճայթին
Հայրենադրուժ Հայոց ճակտին
Ա՛հ վրէժխընդիր չանթեր ճայթին
Հայրենադրուժ Հայոց ճակտին:

Պ. ԴՈՒՐԵԱՆ

No. 7

*U*SDWERNER*U* HAIASDANIN
THE SHADOWS OF ARMENIA

B. TOURIAN

ARDAVAZT VART. KALENDER
Harm. by A. T. DAGHLIAN

Adagio

Minch yerp k*u* - lookht bi - di dse - dses? Sh*u*kh-ta - ya -
Ye-ghoog ke - zi, hek Hai - re - nik, Wor shor - te -

gab ait - bes he - dses, Hek Hai - as - dan! shi-tchel a -
lov sh*u*-kegh tap - nikt, Wor-tikt an - khighj k*u*l-khoot va -

CHORUS
Andante

rev, Hek Hai - as - dan! shi-tchel a - rev. Yerp so-kha-g*u* s*u*-
doozh Po - lo - re - tsin sev noj ou poosh. Ah! vrezh-kh*u*n-tir shan-

Yerp so - kha -
Ah! vrezh - kh*u*n -

ka - de - rev s*u* - ka - de - rev. No - ji - ne - ren shood da - lov
ter jai-tin shan - ter jai - tin Hai - re - na - trouzh Ha - yots jag-

g*u* s*u* ka - de - rev.
tir shan - ter jai - tin.

khouis, Bi - di yer - keh vart ar - sha - louis?
din. Ah vrezh - kh*u*n - tir shan - ter jai - tin

pp e rit.

Bi - di yer - keh vart ar - sha - louis?
Hai - re - na - trouzh Ha - yots jag - din.

No. 8

VREZHK I SHAVARSHAN

BATTLE SONG

L. ALISHAN

Arr. by K. H. AIQOUNI

Allegro marziale

f

tutti

Sop. Pamp! wo - ro - dan
Sop. Ark a - ghe - ghants

f

Pamp! wo - ro - dan pamp! wo - ro - dan par-tzoosd pom-pünk
Ark a - ghe-ghants ark a - ghe-ghants partzr i ti - rakh

f

Ai - ra - rad - yan tashdn - i - vair, A - ri a - rants a - rünk he - rantn
troos-chik, ver - chin tzez khra - khouis, Ar-yal dar-tsook zan-tig - na-tarts

a - ra - da-nan i hra-zair. Hra-ver hai-ren-yats hur-chag-i'nt ha-noor,
zais var - ta-kouin troshn an-khouis. I - ve - ra his-nits hagh-tits Var-ta-na,

mf

Ho-kik hai-ga-zants por-po-kin i hoor. Vork yerg - na vo-rin
Bars-ga-gan paz-gav ar - win Va - ha-na, Sheshd i dsair shir-mi

mf

cresc. poco rit. a tempo Sop. Hab-

bsa - gin ek ga-rod, Vork yerg-ra-wo-rin pa-rats yerg-na-hort.
tash - din Sha-var-shan Dun - gel hagh-ta-nag an-mah hagh-too-tian.

f

poco rit. a tempo

cresc.

f

on a-ri a-rants man - goonk

Hab-on a-ri a-rants man - goonk Hab - on a-ri a-rants

Hab - on hab-on a-ri a-rants

ff

man - goonk Hai-re-na-vrezhkt Hai-ga-zoonk.

man - goonk

ff

mf

Hab-on i zen koont-a-koont, her-yal i bar toont i toont, Hab-on i zen
I Sha-var-shan koont-a-koont, her-yal i bar toont i toont, I Sha-var-shan

mf

cresc. f

koont-a-koont her-yal i bar toont i toont. I zen! i vrezh! On!
koont-a-koont her-yal i bar toont i toont. I hagh-ta-nag! On!

cresc. f

antr ha-ratch! I zen! i vrezh! Mi tzakh, mi hatch
antr ha-ratch! I hagh-ta-nag On! antr ha-ratch! On!
On!

Più animato cresc. ff

antr ha ratch! Mi tzakh, mi hatch! On! antr ha ratch! Ha ratch ha ratch! Hab-on! ha - ratch!
antr ha ratch! Mi tzakh, mi hatch! On! antr ha ratch! Ha ratch ha ratch! I hagh-ta - nag!

Più animato cresc. ff

8· ՎՐԷԺՔ Ի ՇԱՒԱՐՇԱՆ

Զա՛մբ, որոտան բարձուստ բոմբիւնք յԱրարատեան դաշտն ի վայր,
Արփի արանց արիւնք յեռանդն առատանան ի հրագայր,
Հրաւէր հայրենեաց հռչակին 'նդ հանուր,
Հոգւոք Հայկազանց բորբոքին ի հուր·
Որք երկնաւորի պսակին էք կարօտ,
Որք երկրաւորին փառաց երկնայորդ։
Հապ' օ՛ն, արի արանց մանկունք,
Հայրենավրէժքդ Հայկազունք
Հապ' օ՛ն, ի զէն գունդագունդ,
Յեռեալ ի պար թունդ ի թունդ·
Ի զէ՛ն, ի վրէ՛ժ, օ՛ն անդր յառաջ,
Ի զէ՛ն, ի վրէ՛ժ, մի ձախ, մի յաջ։
Օ՛ն անդր յառա՛ջ,
Մի ձախ մի յաջ,
Օ՛ն անդր յառա՛ջ,
Յառա՛ջ, յառա՛ջ
Հապօ՛ն յառա՛ջ։
Արք աղեղանց, բարձր ի թիրախ թռուչքի՛ք՝ վերջին ձեզ խրախոյս,
Առեալ տարցուք զանթիկնադարձ զայս վարդագոյն դրօշ անխոյս։
Ի վերայ յիւնից յաղթից Վարդանայ,
Պարսկական բազկաւ արւոյն Վահանայ,
Շեշտ ի ծայր շիրմի դաշտին Շաւարշան
Տնկել յաղթանակ անմահ յաղթութեան։
Հապ' օ՛ն արի արանց մանկունք,
Հայրենավրէժքդ Հայկազունք։
Ի Շաւարշան գունդագունդ
Յեռեալ ի պար թունդ ի թունդ,
Ի յաղթանակ, օ՛ն անդր յառաջ
Ի յաղթանակ, օ՛ն անդր յառաջ
Օն անդր յառաջ
Մի ձախ մի յաջ,
Օն անդր յառաջ
Հապօ՛ն յառաջ
Ի յաղթանակ։

Հ. Ղ. ԱԼԻՇԱՆ

9· ՖԻԴԱՅԻԻ ԵՐԳԸ

Դաշնակցական խումբ, գընանք մենք
Սասուն,
Մեր Հայ եղբայրներ մեզ են ըսպասում,
Անդրանիկը քաջ իր ընկերներով
Կուզէ պատերազմ, կը սպասէ գարնան։

Խմբապետները հոգւով են երդուած,
Ֆիդայի ուժով գնում են առաջ,
Առաջն է կանգնած Անդրանիկը քաջ,
Գոռում է գոչում, կուզէ պատերազմ։

No. 9

FIDAYII YERKU

SONG OF ANTRANIG

Arr. by K. H. AIQOUNI

Allegro marziale

Fine

Unison

Tash-nag-tsa-gan khoomp, ku-nank menk Sa-soon, Mer Hai yegh-pair-
Khum-pa-bed-ne - ru hok - wov yen yert-wads, Fi - da - yi oo-

ner mez yen us-ba - soom,
zhov ku - noom yen a - ratch,

Ant-ra-ni-gu katch ir un-ger-ne-rov
A-ratchn eh gank-nads Ant-ra-ni-gu katch,

Goo-zeh ba - de-razm gus - ba-seh kar-nan.
Ko-room eh ko-choom gou - zeh ba - de - razm.

1 2

D.C. al Fine

No. 10

DALVORIGTSI

THE SON OF DALVORIG

M. DAMADIAN — Arr. by K. H. AIQOUNI

Marziale

f

Con energia

f

Dal-vo - rig - tsi gd - rij yem ghort, Kagh-*ku*-tsoo bes chem too - la-
Yerp im a - cher pa - tsi hash - kharh, A - zad de - sa mer sar oo

f

mort; Sa - ri za - vag, ka - ri wor - ti, Hin katch
kar; Min-chev pa - gem ach - *kus* kha - var, Bid chi

mf

Ha - yots yem mu - na - tsort. Dal - vo - ri - gi za - vag yem
go - kheh hos wodk o - dar. Im mam dsu - nav zis ba - loo

mf

katch, Chem kho-nar-hir tur-kin a - ratch, Ka -
dsots, Un - goo - zi gojghmintso - ro - rots, Dug -

cresc.

rood le - rants yem a - zad laj, Chem de - sel woch a - ror woch
loz dsu - na meds - tsa dug - loz, Gian - kis pa - zhinneh griv oo

fz> fz>

cresc.

Chorus

f

maj.
pots. Hai agh-pur - dik jan agh-pur - dik, Dal-vo-

f

ri-gi za-vag yem katch, A-za-doo - tian si-roon

poco rit.

ha - mar, Ye-gek teb intz ha-ratch, ha-ratch!

poco rit.

10· ՏԱԼՒՈՐԻԿՑԻ

Տալւորիկցի կտրիճ եմ ղորդ,
Քաղքըցու պէս չեմ թուլամորթ·
Սարի զաւակ, քարի որդի՝
Հին քաջ Հայոց եմ մընացորդ:
Տալւորիկի՝ զաւակ եմ քաջ,
Չեմ խոնարհիր Թուրքին առաջ,
Քարոտ լերանց եմ ազատ լաճ՝
Չեմ տեսել ոչ արօր, ոչ մաճ:

ԽՄԲԵՐԳ

Հայ աղբըրտիք, ճան աղբըրտիք,
Տալւորիկի զաւակ եմ քաջ,
Ազատութեան սիրոյն համար ,
Եկէք դէպ ինձ յառա՛ջ, յառա՛ջ:

Երբ իմ աչեր բացի յաշխարհ,
Ազատ տեսայ մեր սար ու քար·
Մինչեւ փակեմ աչքըս խաւար,
Պիտ չի կոխէ հոս ոտք օտար:
Իմ մամ ծընաւ գիս պալու ծոց,
Ընկուզի կոճղ մ՚ինձ օրօրոց,
Տըկլոզ ծընայ՝ մեծցայ տըկլոզ,
Կեանքիս բաժինն է կռիւ ու բոց:

Հայ աղբըրտիք, ճան աղբըրտիք,
Տալւորիկի զաւակ եմ քաջ,
Ազատութեան սիրոյն համար,
Եկէ՛ք դէպ ինձ յառա՛ջ, յառա՛ջ:

10. THE SON OF DALVORIG

A brave son of Dalvorig, Dalvorig's son am I;
Son am I of the mountain, son am I of the rock.
Not like the timid dwellers in city walls am I;
I am the remnant of the old, the brave Armenian stock.
The brave son of Dalvorig, Dalvorig's son am I,
And in the presence of the Turk I do not cringe or bow;
The free son of the rocky hills, the rugged heights, am I;
My eyes have never looked upon the plough-haft or the plough.

CHORUS

Ho, my Armenian brothers, Dalvorig's son am I;
Oh, come to me, come hither, for the love of liberty!

When on the world I ope'd my eyes I saw our mountains high,
Our rocks and cliffs; our mountains, our rocks and cliffs were free,
Until I close my eyes upon the darkness when I die,
Ne'er shall the feet of foreigners tread here triumphantly.

My mother gave me birth in a narrow, rocky gorge,
The strong branch of a walnut tree my cradle-bed became;
So plain and simple was my birth, so plainly I was reared.
My portion in this earthly life is conflict, fire, and flame.

Trans. by Alice Stone Blackwell

No. 11

YERK SAHMANATROOTIAN

SONG OF THE CONSTITUTION OF 1861

H. K. SVAJIAN

Arr. by K. H. AIQOUNI

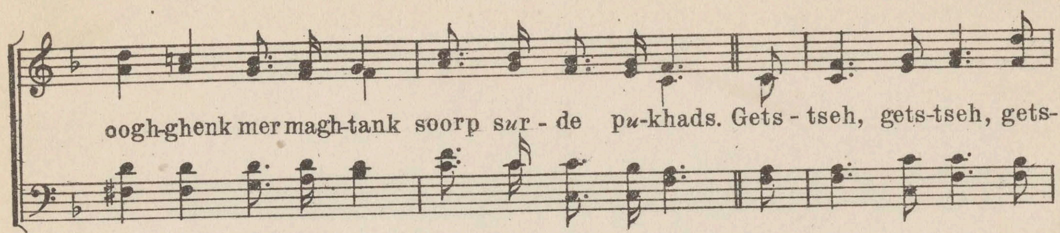
A - rik hai-ga-zoonk, Ha-*r*atch *u*n-ta - nank, Sah-ma-na-troo-tian

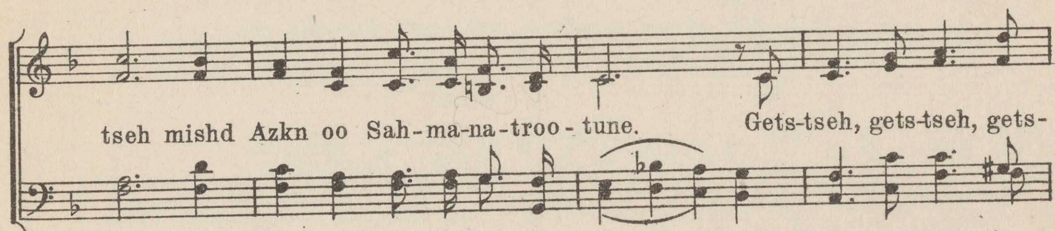
nor pa-rev m'al dank: Wor azkn yerp za - ni p*u*r- ga - rar ko-chets,

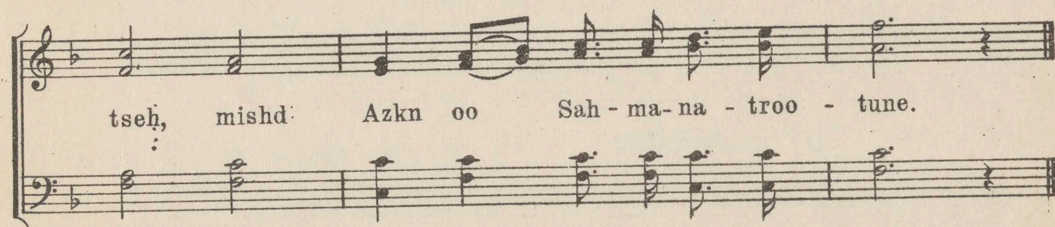
Nor ho-ki, nor giank a - nor bar-ke- vets. Ye - gek pa - re-gamk,

a*r* partz-rialn Asd-wads, Oogh-ghenk mer magh-tank soorp s*u*r-de p*u*-khads.

Ye - gek pa - re - gamk, a*r* partz-rialn Asd - wads

11· ԵՐԳ ԱԶԳԱՅԻՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

(1861 *Մայիս* 24)

Արի՛ք Հայկազունք, յառաջ ընթանանք,
Սահմանադրութեան նոր բարեւ մ'ալ տանք·
Որ Ազգն երբ զԱնի փրկարար գոչեց·
Նո՛ր հոգի, նո՛ր կեանք Անոր պարգեւեց:
Եկէք բարեգամք, առ բարձրեալն Աստուած,
Ուղղենք մեր մաղթանք սուրբ սրտէ բղխած:
Կեցցէ՛, կեցցէ՛, կեցցէ՛ միշտ
Ազգն ու Սահմանադրութիւն:

Դո՛ւ ալ, Հայաստան, սիրուն հայրենի՛ք,
Ալ այսուհետեւ մի՛ սգար լռիկ·
Զի ա՛լ քու որդիք նոր ոգւով բերկրեալ՝
Զքեզ հարս կ'ուզեն տեսնել զարդարեալ:
Ալ մի՛ լար, մայրիկ, լացդ ի պար փոխէ,
Եւ ձայնով քաղցրիկ որդւոցդ հետ երգէ՝
Կեցցէ՛, կեցցէ՛, կեցցէ՛ միշտ
Ազգն ու Սահմանադրութիւն:

Յ. Գ. ՍՎԱՃԵԱՆ

No. 12

MER HAIRENIK
OUR FATHERLAND

M. NALBANDIAN

Arr. by K. H. AIQOUNI

Mer Hai-re - nik tush-var an - der, Mer tush-nam-yats wod - na-gokh,
A me-naindegh ma - hu mi eh, Mart mi an-kam bid mer - ni,

Ir wor-ti - ku art gan-choom eh Ha-nel ir vrezh ken oo wokh.
Paits ye - ra - ni wor ir az - ki A - za - doo - tian gu zoh - vi.

12. եւ 13. ՄԵՐ ՀԱՅՐԵՆԻՔ

«Մեր Հայրենիք, թշուառ, անտէր,
Մեր թշնամեաց ոտնակոխ.
Իւր որդիքը արդ կանչում է,
Հանել իւր վրէժ, քէն ու ոխ։
«Մեր Հայրենիք շղթաներով
Այսքան տարի կապկապած,
Իր քաջ որդւոց սուրբ արիւնով
Պիտի լինի ազատուած։
«Ահա՛ եղբայր, քեզ մի դրօշ
Որ իմ ձեռքով գործեցի,
Գիշերները ես քուն չեղայ,
Արտասուքով լուացի։
«Ահա՛ իմ գործ, ահա՛ դրօշ,
Շուտ ձի հեծիր քաջի պէս,
Գնա՛ փրկել մեր հայրենիք
Պատերազմի վառ հանդէս։
«Ամենայն տեղ մահը մի է,
Մարդ մի անգամ պիտ մեռնի,
Բայց երանի՛, որ իր ազգի
Ազատութեան կը զոհուի։
«Գնա՛, եղբայր, Աստուած քեզ յոյս,
Ազգի սէրը քաջալեր.
Գնա՛, թէեւ չեմ կարող գալ,
Բայց իմ հոգին քեզ ընկեր։»

Մ. ՆԱԼԲԱՆԴԵԱՆՑ

12. & 13. OUR FATHERLAND

Our fatherland, bereft, oppressed,
Downtrodden by ruthless foe,
Is calling now her loyal sons
To strike the avenging blow.
Dear fatherland, for years in chains,
Thy loyal children for thee
Will gladly pour their sacred blood,
To set their dear country free.
So, brother, see this little flag
I've wrought with colors so bright,
I've toiled, I've washed it with my tears
Sleepless through many a night.
Behold my work, behold the flag!
To horse! to the battle-field ride!
Go forth, to fight for fatherland
On the field where heroes have died.
Death is the same in every place,
To each his time comes to die;
But happy he who with his death
His country's freedom may buy.
So, brother, go! God be thy hope
To set thy fatherland free!
My body stays at home, my soul
Shall thy companion be.

Trans. by Nina E. Rich

No. 13

MER HAIRENIK

OUR FATHERLAND

M. NALBANDIAN

Arr. by K. H. AIQOUNI

Mer Hai-re-nik t*u*sh-va*r* an-der, Mer t*u*sh-nam-yats wod-na-gokh;
A-me-nain degh ma-h*u* mi eh, Mart mi an-kam bid me*r*-ni,

Ir wor-ti-k*u* art gan-choom eh, Ha-nel ir vrezh ken oo wokh.
Paits ye-ra-ni wor ir az-ki a-za-doo-tian g*u* zoh-vi.

ken oo wokh. Mer Hai-re-nik sh*u*kh-ta-ne-rov
g*u*-zoh-vi. K*u*-na, yegh-pair Asd-wads kez houis,

Ais-kan da-ri gab-gab-wads. Ir katch wort-wots
Az-ki se-r*u* ka-tcha-ler; K*u*-na te-yev

soorp a-rü-nov Bi-di li-ni a-zad-wads.
chem ga-rogh kal Paits im ho-kin kez *u*n-ger.

No.14

VANA DSOVAG

THE LAKE OF VAN

RAFFI

Arr. by K. H. AIQOUNI

Andante

1. Tzain door ov dso - vag,___ in - choo l*u* - *r*oom yes?
2. Hai - as - da - ni metch___ ants - ge - rin v*u* - ga,

Wogh - pa-gits li - nel___ ch*u*ga - mis t*u*sh-pakh - dis? Shar - zhe - tsek, ze -
Us - g*u*s pits minch aizhm, kh*u*nt-rem intz a - sa. Mi - teh, mishd ait -

p*u*rk,___ a - li - k*u* ved, ved, Kha*r* - ne-tsek zar - da - sooks, ais
bes___ g*u* mna Hai - as - dan? Pu - sha - lits a - na - bad, yer-

tch*u* - re - ri hed. Kha*r* - ne - tsek,___ zar - da - sooks___
pemn poo - ras - dan. Pu - sha - lits___ a - na - bad,___

Ka*r* - ne - tsek zar - da - sooks ais tch*u* - re - ri hed.
Pu - sha - lits a - na - bad yer - pemn poo - ras - dan.

14· ՎԱՆԱՅ ԾՈՎԱԿ

Ձա՛յն տուր, ո՛վ ծովակ, ինչո՞ւ լռում ես,
Ողբակից լինել չկամի՞ս դժբախտիս:
Շարժեցէ՛ք, զեփիւ՛ռք, ալիքը վէ՛տ վէ՛տ,
Խառնեցէ՛ք զարտասուս այս ջրերիս հետ:

Հայաստանի մէջ անցքերին վըկայ,
Ըսկզբից մինչ այժմ, խնդրեմ, ինձ ասա՛.
Մի՛թէ միշտ այսպէս կը մնա՞յ Հայաստան,
Փըշալից անապատ, երբեմն բուրաստան:

Մի՛թէ մի՜շտ այսպէս ազգը խղճալի,
Կը լինի՞ ծառայ օտար իշխանի,
Մի՛թէ Աստուծոյ աթոռին մօտին
Անարժա՞ն է Հայն ու Հայի որդին:

Արդեօք գալո՞ւ է մի օր, ժամանակ՝
Տեսնել Մասիսի գլխին մի դրօշակ,
Եւ ամէն կողմից պանդուխտ հայազգիք
Դիմել դէպ իւրեանց սիրուն Հայրենիք:

ՐԱՖՖԻ

14. THE LAKE OF VAN

O Lake make answer! Why be silent more?
Wilt not lament with one whose heart is sore?
And you, ye Zephyrs, hurl the waters high
That I may feed them from a mourner's eye!

A garden once, luxuriantly fair,
Now is Armenia choked with thorns and tare:
Thou who hast seen her fortunes wax and wane,
Tell me I pray thee! Must she thus remain?

Must this unhappy nation ever be
By foreign princes held in slavery?
Is the Armenian and his stricken race
Counted unworthy in God's judgment-place?

Comes there a day, comes there a season that
Shall hail a flag on topmost Ararat,
Calling Armenians, whereso'er they roam,
To seek once more their loved and beauteous home?

Trans. by G. M. Green

No. 15

GILIGIA

CILICIA

N. ROUSSINIAN

Arr. by K. H. AIQOUNI

Andante con moto et bien rythmé

p p p segue

Yerp wor pats - vin tur - nern hoo - so Yev mer yerg - ren _ pakh da tzu - mer, Chuk - nagh yer - girn mer Ar - men - yo _ Yerp pay - leh yür kaghtz - rig _ o - rer; Yerp wor dsi - dsarn i pouin tar - na Yerp

When doors of hope are o - pen'd wide, And drea - ry win - ter flees a - way, Our beau - te - ous Ar - me - ni - a Beams forth in glad and smil - ing day; When swal - lows to their nests re - turn And

f mf

wor dsa - rern hak - nin - de - rev.
trees put on their leaves so bright.

p

p

Tsan - gam des - nel zim Gi - li - gia Ash-kharh wor
I yearn for my Ci - li - ci - a. The land where

p

un poco rit. p a tempo

intz ye - door - a - rev. Tsan - gam des -
first I saw the light. I yearn for

un poco rit. p a tempo

Ped.

f

nel zim Gi - li - gia Ash-kharh wor intz ye - door a -
my Ci - li - ci - a, The land where first I saw the

mf

1. 2.

rev.
light.

Fine

f molto ritard. pour Fine

Fine

15· ԿԻԼԻԿԻԱ

Երբ որ բացուին դռներն յուսոյ
Եւ մեր երկրէն փախ տայ ձմեռ,
Զըքնաղ երկիրն մեր Արմենիոյ
Երբ փայլէ իւր քաղցրիկ օրեր,
Երբ որ ծիծառն 'ի բոյն դառնայ,
Երբ որ ծառերն հագնին տերեւ՝
Ցանկամ տեսնել զիմ Կիլիկիա,
Աշխարհ որ ինձ ետուր արեւ:

Տեսի դաշտերն ես Սիւրիոյ,
Լեռն Լիբանան եւ իւր մայրեր·
Տեսի զերկիրն Իտալիոյ,
Վենետիկ եւ իւր կոնտօլներ,
Կըղզի նման չիք մեր Կիպրայ,
Եւ ոչ մէկ վայր է արդարեւ
Գեղեցիկ քան զիմ Կիլիկիա,
Աշխարհ որ ինձ ետուր արեւ:

Հասակ մը կայ մեր կենաց մէջ,
Ուր ամենայն իղձ կ'աւարտի·
Հասակ մը ուր հոգին ի տենչ՝
Յիշատակաց իւր կարօտի,
Յորժամ քնար իմ ցրտանայ,
Սիրոյն տալով վերջին բարեւս՝
Երթամ ննջել յիմ Կիլիկիա,
Աշխարհ որ ինձ ետուր արեւ:

(*Նմանող·*) *Ն· ՌՈՒՍԻՆԵԱՆ*

15. CILICIA

When doors of hope are opened wide,
And dreary winter flees away,
Our beauteous Armenia
Beams forth in glad and smiling day;
When swallows to their nests return
And trees put on their leaves so bright
I yearn for my Cilicia,
The land where first I saw the light.

I've seen the wide Vonarian fields
And cedar-clad Mount Lebanon,
Italian shores and Venice fair,
Where gondolas are gliding on;
There's nothing like our Cyprian isle,
No spot on earth can be so bright;
I yearn for my Cilicia,
The land where first I saw the light.

There comes to each a time of life
When all our hopes have gone at last,
The poor soul longs and strives no more
And dwells alone upon the past;
Then, when my breaking harp, unstrung
Shall sing to hope a last good-night,
I'll sleep in my Cilicia,
The land where first I saw the light.

Trans. by Nina E. Rice

16· ՍԵՐՈԲ ՓԱՇԱՅԻ ԵՐԳԸ

Ով որ քաջ է, ի՞նչ կ'սպասէ,
Արդէն ժամանակ է՝ թող գայ,
Մահ, պատերազմի օրհաս է,
Ով որ անվախ քաջ է՝ թող գայ:

Կամ կռուելով մեռնինք, անցնինք,
Կամ զէնքով փրկութիւն ստանանք,
Կռուելով փրկենք Հայաստան,
Ազնիւ մտածողը թող գայ:

Վերջապէս մենք ունինք կռիւ,
Զէնքով մաքրենք պիտ՝ մեր հաշիւ,
Մեր հայրենեաց փառքն ու պատիւ—
Սերոբին սիրողը թող գայ:

No. 16

SEROP PASHAI YERKU

THE SONG OF SEROP PASHA

Arr. by K. H. AIQOUNI

Ben marcato con anima

Ov wor katch eh, inch gus-ba-

f

segue

senza Ped.

seh, Ar-ten zha - ma - nag eh, togh ka, Mah ba - de - raz - mi or-

has eh, Ov wor an - vakh katch eh togh ka, Mah ba-

poco rit.

de - raz - mi or - has eh, Ov wor an-vakh katch eh togh ka.

poco rit.

No. 17

AVARAIRI NAHADAGK

THE MARTYRS OF AVARAIR

K. SRVANSTIAN

Arr. by K. H. AIQOUNI

Lento moderato

Te hai-ren-yats bu-sa-ga-tir Koght-ni ku-nark lu-rer yen; lu-rer yen; Yerg-nits togh kan an-mah ho-kik Ha-yots ka-tchern bu-sa-gel. Yerg-nits gel.

f mf cresc. dim. p

1. 2.

17· ԱՒԱՐԱՅՐԻ ՆԱՀԱՏԱԿՔ

Թէ Հայրենեաց պսակաւէր
Գողթնի քնարք լռեր են.
Երկնից թող գան անմահ հոգիք
Հայոց քաջերն պսակել:

Մասեաց գագաթ թող գան բազմին
Երկնից գունդ գունդ հրեշտակներ,
Աստուած իջեր ի Հայաստան
Հայոց արիւն հոտոտել:

Փախէք ամպեր Շաւարշանէն,
Ալ մի՛ ցօղէք ձեր ցօղեր.
Շաւարշանը ոռոգուած է
Հայոց քաջաց արիւնով:

Լուսին, լուսին, աչքովդ անքուն.
Պահէ Հայոց ոսկորներ,
Եւ մայիսի զուարթ ցօղով՝
Ցօղէ անոնց շիրիմներ:

Արծիւք, բազէք Հայաստանի,
Եւ արագիլք ամրան հիւր,
Դուք հսկեցէք այս աշխարհին,
Ժառանգեցէք Հայոց տուն:

Մոխիրներու վրայ նստէք,
Աւերակներ շինէք բոյն.
Եւ ծիծեռնակ գայ ու երթայ
Մինչեւ Հայոց գայ գարուն:

Գ. Վ. ՍՐՈՒԱՆՁՏԵԱՆՑ

[illegible]

17. THE MARTYRS OF AVARAIR

If Goghtan's bards no longer crown
Armenia's heroes with their lays,
Let deathless souls from Heaven come down,
Our valiant ones to praise!

Ye shining angel hosts, descend:
On Ararat's white summit pause;
Let God Himself the heavens rend,
To come and judge our cause,

Fly, clouds, from Shavarshan away,
Pour not on it your gentle rain:-
'Tis drenched with streams of blood to-day
Shed by our brave ones slain.

And, moon, thy sleepless vigil keep
O'er our Armenian martyr's bones;
With the soft dews of Maytime steep
Their nameless funeral stones.

Armenia's stork, our summer guest,
And all ye hawks and eagles, come,
Watch o'er this land-'tis our bequest-
We leave to you our home.

About the ashes hover still,
Your nest among the ruins make;
And, swallows, come and go until
Spring for Armenia break!

Trans. by Zabelle C. Boyajian

[illegible]

No. 18

ZARTIR WORTYAG

THE SONG OF A SOLDIER'S MOTHER

B. V. NATANIAN

Arr. by K. H. AIQOUNI

Zar - tir, wort-yag, Hoosh per ver gats, Ba - de - raz - mi poghn hun-chets,

Zar - tir, ko - chets tzain hai - ren - yats Gue - nats ma - hoo zhamn hun-chets.

No. 19

HOUIS

THE SURE HOPE

R. PATKANIAN

Arr. by K. H. AIQOUNI

Togh pu - cheh ka - min bagh bagh ye - re - sis, __

Ve - ren am - be - ren _ sas - dig tzune togh ka, Wor - kan wor goo - zeh

togh gad - ghi hü - sis, _ Hoo - sov yem vagh oosh ka - roo - nu bid ka.

18· ԶԱՐԹԻ՛Ր ՈՐԴԵԱԿ

Զարթի՛ր, որդեակ, յուշ բեր, վեր կաց,
Պատերազմի փողն հնչեց,
Զարթի՛ր, գոչեց ձայն հայրենեաց
Կենաց, մահու ժամն հընչեց։

Հաւաքել եմ քո զէնքերը,
Ահա գըլխիդ վերեւ կան,
Ինչպէս երբեմն քո գրքերը,
Երբ կ՚երթայիր վարժարան։

Ելի՛ր, կապեմ սուրը մէջքիդ,
Ասպար կապեմ քո ուսէդ,
Եւ սուրբ դրօշակն հայրենիքիդ
Թող ծածանի աջ թեւէդ։

Յառա՛ջ, որդեակ, ի մարտ անմահ,
Տո՛ւր անվախ կուրծք ու ճակատ,
Հոգ չէ թէ քեզ կը գտնէ մահ,
Զի յայնժամ է ազգն ազատ։

Գ. Վ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

18. AWAKE MY SON

The song of the soidier's mother

Awake, my son, awake from sleep!
The battle trump hath sounded clear,
Thy fatherland is calling thee;
The hour of life and death is here.

Thy weapons I have ready made,
And here they hang above thy head,
As I prepared thy books of old,
Thy school books, in the days now fled.

Rise, that thy sword I may gird on,
And to thy shoulder fix thy shield;
And let thy country's holy flag
Wave from thy right arm. on the field!

Onward, my son, unto the fight,
And face the foeman valiantly!
Even if death should be thy fate,
Thy nation shall be glad and free.

Trans. by ALICE STONE BLACKWELL

19· ՅՈՅՍ

Թո՛ղ փչէ քամին պաղ պաղ երեսիս,
Վերէն, ամպերէն սաստիկ ձիւն թո՛ղ գայ,
Ո՛րքան որ կուզէ՝ թող կատղի հիւսիս,
Յուսով եմ, վաղ ուշ գարունը պիտ գայ։

Թուխպը թո՛ղ պատէ երկինքը պայծառ,
Թանձրը մառախուղ երկիր թո՛ղ փակէ,
Տարերք աշխարհիս խառնուին իրար,
Յուսով եմ, վաղ ուշ արեւ պիտ ծագէ։

Թո՛ղ գայ փորձութիւն, թո՛ղ գայ հա-
լածանք,
Խաւար թո՛ղ դառնայ անաղօտ լոյսը.
Սարսափելի չեն Հային տառապանք
Միայն...չի հատնէր խեղճուկի յոյսը։

ԳԱՄԱՌ–ՔԱԹԻՊԱ

19. THE SURE HOPE

Let the wind blow cold, let it beat my face,
Let the clouds above heavy snow-flakes fling,
Let the north wind blow, raging all it will,
Yet I live in hope soon or late comes spring.

Let the heavy clouds make the clear sky dark,
Let the dense fogs cover the earth from sight,
Let the elements be together mixed,
Yet I know the sun will again be bright.

Let harsh trials come, persecutions rage,
And the light grow dim of the sun on high;
To Armenian hearts, pain is naught to dread—
But the poor man's hope must not fade and die!

Trans. by ALICE STONE BLACKWELL

No. 20

YEGHPAIR YEMK MEK
WE ARE BROTHERS

M. BESHIGTASHLIAN

Arr. by K.H. AIQOUNI

UNISON

I pure tzai-nits pnoo-tian sh*u*-khegh Te yerk t*ur*-chin si-ro-gha-par, Madoonk goo-sin a-me-na-kegh Te wor zar-nen pa-poog k*u*-nar.

CHORUS
a tempo

Choo-nin — tzain mi ain-kan si-roon Kan zants-ga-li Yegh-pair a-noon.

UNISON

Door intz koo tze*r*k yegh-pair yemk mek, Wor m*u*r*u*rgav e-ink zad-wads: Pakh-din a-men wokh cha-ra-nenk I mi hampouir ts*ur*-vin i pats.

CHORUS
a tempo

*U*nt as-de-ghok — inch ga siroon

1. Kan zants-ga-li Yegh-pair a-noon.

2. Kan zants-ga-li Yegh-pair a-noon.

20. ԵՂԲԱՅՐ ԵՄՔ ՄԵՔ

Ի բիւր ձայնից բնութեան շքեղ
Թէ երգք թռչին սիրողաբար,
Մատունք կուսին ամենագեղ
Թէ որ զարնեն փափուկ քնար,
Չունին ձայն մի այնքան սիրուն,
Քան զանձկալի Եղբայր անուն:

Տո՛ւր ինձ քու ձեռքդ, եղբա՛յր եմք մենք,
Որ մըրըրկաւ էինք զատուած.
Բաղդին ամէն ոխ չարանենգ,
Ի մի համբոյր ցրուին 'ի բաց,
Ընդ աստեղօք ի՛նչ կայ սիրուն,
Քան զանձկալի Եղբայր անուն:

Երբ ալեւոր Մայրն Հայաստան
Տեսնէ զորդիս իւր քովէ քով,
Սրտին խորունկ վէրքըն դաժան
Քաղցր արտասուաց բուժին ցօղով,
Ընդ աստեղօք, եւն.:

Մէկտեղ լացինք մենք 'ի հընում...
Եկէ՛ք դարձեալ յար անբաժան,
Խառնենք զարտօսր եւ ըզխնդում,
Որ բազմածնունդ ըլլայ մեր ջան.
Ընդ աստեղօք, եւն.:

Մ. ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ

20. WE ARE BROTHERS

From glorious Nature's myriad tongues
Though songs be breathed by lips of love,
And though the maiden's fingers fair
Across the thrilling harp-strings rove,
Of all earth's sounds, there is no other
So lovely as the name of brother.

And when our ancient Mother-Land
Beholds her children side by side,
The dews of joyful tears shall heal
Her heart's sad wounds, so deep and wide.
What sound, beneath the stars aflame,
So lovely as a brother's name?

Clasp hands, for we are brothers dear,
Of old by tempest rent apart;
The dark designs of cruel Fate
Shall fail, when heart is joined to heart.
What sound, beneath the stars aflame,
So lovely as a brother's name?

We wept together in the past;
Let us unite in harmony
And blend again our tears, our joys;
So shall our efforts fruitful be.
What sound, beneath the stars aflame,
So lovely as a brother's name?

Trans. by Alice Stone Blackwell

No. 21

ORORORTSI YERK

CRADLE SONG

KAMAR-KATIBA

Arr. by K.H. AIQOUNI

Dolce

A - ri im so - khag, — togh bar-dez me - rin,

Da-ghe-rov — koon per du-ghis a-che - rin; Paits na la-lis eh, —

too so-khag mi kal, Im — wor-tin choo-zeh di - ra - tsoo tar - nal.

No. 22

WOGHTCHOUIN GILIGIO

HAIL! CILICIA

K. H. KALOUSTIAN

Arr. by K.H. AIQOUNI

Wogh-tchouin dam kez, ov Gi - li - gia Im hai - re - nik nu - vi - ra - gan:

Wogh-tchouin, zavget ais da - ra - ga Wor goo - ka dsotst si - rov ais - kan.

21· ՕՐՕՐՈՑԻ ԵՐԳ

Արի՛ իմ սոխակ, Թող պարտէզ մերին,
Տաղերով քուն բեր տըղիս աչերին.
Բայց նա լալիս է, դու սոխակ, մի՛ գալ,
Իմ որդին չուզէ տիրացու դառնալ։

Թո՛ղ, դու, տատրակիկ, քո ձագն ու բունը
Վույվույով տըղիս բե՛ր անոյշ քունը.
Բայց նա լալիս է. տատրակիկ մի՛ գալ,
Իմ որդին չուզէ սըգաւոր դառնալ։

Թո՛ղ որսըդ արի՛, քաջասիրտ բազէ,
Քու երգը գուցէ իմ որդին կուզէ...
Բազէն որ եկաւ՝ որդիս լըռեցաւ,
Ռազմի երգերի ձայնով քընացաւ։

ՔԱՄԱՌ-ՔԱԹԻՊԱ

21. CRADLE SONG

Nightingale, oh, leave our garden,
Where soft dews the blossoms steep;
With thy litanies melodious
Come and sing my son to sleep!
Nay, he sleeps not for thy chanting.
And his weeping hath not ceased.
Come not, nightingale! My darling
Does not wish to be a priest.

Wild dove, leave the fields and pastures
Where thou grievest all day long;
Come and bring my boy sweet slumber
With thy melancholy song!
Still he weeps. Nay, come not hither,
Plaintive songster, for I see
That he loves not lamentations,
And no mourner will he be.

Leave thy chase, brave-hearted falcon!
Haply he thy song would hear.
And the boy lay hushed, and slumbered,
With the war-notes in his ear.

Trans. by ALICE STONE BLACKWELL

22· ՈՂՋՈՅՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ

Ողջո՜յն, զաւկէդ այս տարակայ
Իմ Հայրենիք նըւիրական.
Ողջո՜յն, զաւկէդ այս տարակայ
Որ կուգայ ծոցդ սիրով այսքան։

Ողջո՜յն՝, խըրոխտ այդ սարերուդ,
Անտառներուդ դալարագեղ,
Եւ գետերուդ ջինջ ու կապոյտ
Որ կը հոսին յորդ, մըշտահեղ։

Ողջո՜յն եւ քու հին քաջերուդ,
Շիրիմներուն համբուրելի,
Նահատակ բիւր որդիներուդ
Ոսկորներուն սուրբ, փարելի։

Ա՜խ, ե՞րբ պիտի ողջունեմ քու
Խաղաղութեան այդ արփաւէտ...,
Որ հէք քնարն իմ ողբերգու
Խանդով երգէ փառքերդ յաւէտ։

Գ. Հ. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

Count

No. 23

IM HAI RENIK

MY FATHERLAND

A. HAIGOUNI

Arr. by K. H. AIQOUNI

Im hai - re - nik zis gu — gan - cheh, He — roo yem Hai - as - da - nen, Ha - yoo wort - woin gu va - ye - leh He - ra - nal Hai - as - da - nen? He - ra - nal Hai - as - da - nen?

Sept 23

No. 24

HNCHAG

HNCHAG

M. DAMADIAN

Arr. by K. H. AIQOUNI

He-ravor yergir nus-dads too nuzhteh, Hai-ren-yats pagh-tin— modoosdyes deghyag;

Ka-roz ka - cha-ri nor us-gus-pants veh, He-gha-po-khoo-tian tzai - nadoo Hunchag.

Ka-roz ka-cha-ri nor us-gus-pants veh, He-gha-po-khoo-tian tzai - nadoo Hunchag.

23. ԻՄ ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Իմ Հայրենիք զիս կը կանչէ,
Հեռու եմ Հայաստանէն,
Հայու որդւոյն կը վայելէ՞
Հեռանալ Հայաստանէն:

Միթէ՞ արծաթ, ոսկի, գոհար
Կը սփոփէ՞ Հայաստանը.
Այն որ կ'ողբայ որդւոց համար,
Խղճալի Հայաստանը:

Խոր տխրութեան մէջ է թաղուեր
Թագուհի Հայաստանը.
Բոպիկ ոտքով, արձակ մազով,
Կ'արտասուէ Հայաստանը:

Մինչեւ կտրի իմ վերջին շունչս
Պիտի կանչեմ Հայաստան,
Պըլլուիմ մէյ մ'իմ հայրենեացս,
Ապա մտնեմ գերեզման:

Անդորրութիւն ես կը խնդրեմ
Սիրելի Հայաստանին.
Կտրել այս ձայնս չէ՛, չէ՛ կարող
Սոսկումը գերեզմանին:

Ա. ՀԱՅԿՈՒՆԻ

23. MY FATHERLAND

My fatherland is calling me;
I from my home am far away.
Does it befit Armenia's child
Out of Armenia's bounds to stray?

Will silver, gold or jewels fair
Make sad Armenia comfort know?
Armenia, grieving for her sons,
Armenia, plunged in bitter woe!

Deep sunk is Queen Armenia
Beneath the griefs of countless years.
Barefooted, with dishevelled hair,
Armenia weeps with mournful tears.

Even unto my latest breath,
"Armenia!" I will ever cry;
I to my fatherland will cling
Till down within my tomb I lie.

I wish that in tranquillity
My dear Armenia should rejoice.
The fear of death or of the grave
Can never hush my patriot voice.

Trans. by Alice Stone Blackwell

24. ՀՆՉԱԿ

Հեռաւոր երկիր նստած դու նժդեհ,
Հայրենեաց բաղձին մօտուստ ես տեղեակ.
Քարոզ քաջարի նոր սկզբանց վեհ,
Յեղափոխութեան ձայնատու Հնչակ:

Նոր գաղափարի քո ցանած սերման,
Ազնիւ պտուղներ հասուննան արագ.
Կարին եւ Պօլիս որոտման նման՝
Անդրանիկ շարժմունք ծնաւ քեզ, Հնչակ:

Կոչնակդ հնչեցո՛ւր, հնչեցուր արագ,
Թո՛ղ Հայք ոտք ելլեն, ծագէ մինչեւ ծագ.
Փշրէ՛ ժանտ շղթան, ծագէ նոր արեգ,
«Ազա՛տ ենք», հնչէ՛, ոսկեզօծ Հնչակ:

Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

No. 25

OV DSIDSE*R*NAG

O SWALLOW

KROSSI

Arr. by K.H. AIQOUNI

Andante capriccioso

f *rit.* *a tempo*

mp con dolore et molto rubato

Ov dsi - dse*r* - nag, va-ra-

p suivez

nads tu*r*ch - nig, Inch du*k*h - ra - kin.

più f

mp *cresc.*

Ov dsi - dse*r* - nag va-ra-nads tu*r*ch - nig

p *più f*

Più allegro

Inch d*u*kh - ra - kin ——— Tzai -

Largamente *rit.* *a tempo*

f

niv ——— tzai - niv Ge-gha-na - ges ——— mod im ——— pan -

a tempo

p *mf*

Quasi Recit.

p

din: ——— Mi - teh - va-roo-zha-n*u*t si - roon, va-roo-zha-n*u*t si -

p *suivez* *pp* *pp* *pp* *pp*

roon, va - roo - zha - n*u*t si - - roon, ———

pp *pp* *pp* *mf*

rit. *a tempo*

Hos ——— mi - ai - nag to - ghoots kez, ——— Yev

toon ——— an - mu - khi - tar gu he - dse - dses, ———

Woh! ——— lats oo - re - mun in - dsi bes, ———

in - dsi ——— bes. ———

m. g.

25· Ո՛Վ ԾԻԾԵՌՆԱԿ

Ո՛վ ծիծեռնակ, վարանած թռչնիկ,
Ի՛նչ տըխրագին ձայնիւ
Կ'եղանակես մօտ իմ բանտին·
Մի՞թէ վարուժանդ սիրուն
Հոս միայնա՞կ թողուց զքեզ,
Եւ դուն անմխիթար կը հեծեծես,
Ո՛հ, լա՛ց ուրեմն ինծի պէս։

Բայց երանի՜ քեզ, բիւր երանի՜,
Կրնաս թռչիլ՝ թեթեւ
Թեւոցդ ի ծայր ընդ սար ու ձոր·
Իսկ հոս՝ արեւուն նշոյլն աղօտ
Մութ բանտիս է անթափանց,
Եւ ոչ մեղմ հովիկ մ'ալ կը փչէ,
Որ տանի ձայնն իմ սիրելեաց։

ԳՐՕՍՍԻ

25. THE PRISONER TO THE SWALLOW

Strayed and wandering swallow, little bird,
How sadly by my prison dost thou sing!
Dost thou lament because thy lovely mate
Has left thee, and naught else can comfort bring!

Grieve, then, like me! Yet thou art fortunate,
Thrice fortunate, for thou canst fly afar,
Flit through the valleys and across the hills
On thy swift wings, unstayed by bolt or bar,

But here the sun itself with pallid ray
To my dark prison cannot penetrate;
No gentle breeze blows here to bear my voice
Unto my dear ones, telling of my fate.

Trans. by Alice Stone Blackwell

No. 26

ZEITOONTSI BADANIIN MAHU

DEATH OF A YOUTH OF ZEITOUN

M. BESHIGTASHLIAN

Arr. by K.H. AIQOUNI

Adagio

con afflizione

Too zov khunt - res, mair im ___

f

p

a - - noosh, Yeg, mi ___ to - - ghar, mo-de - tsir ___ hos, An-lats

p *p* *p*

a - - chok ti - deh ___ zor - tit Oo yür ___ ver - kern a - rü -

p *p* *p*

Più allegro

na - hos. Tur-

(𝅗𝅥 = 𝅗𝅥.)

p *f*

kats mai - rer togh lan, oo toon Oo - rakh loo -

p

rer dar i Zei - toon. Oo -

rakh loo - rer dar i Zei - toon.

dim. *pp*

26· ԶԷՅԹՈՒՆՑԻ ՊԱՏԱՆԻԻՆ ՄԱՀԸ

Դու զո՞վ խնդրես, մայր իմ անոյշ․
Ե՛կ, մի՛ դողար, մօտեցիր հոս․
Անլաց աչօք դիտէ զորդիդ
Ու իւր վէրքերն արիւնահոս։
    Թրքաց մայրեր թող լան, ու դուն
    Ուրախ լուրեր տար ՚ի Զէյթուն։

Ինչպէս երբեմն օրրանիս մէջ
Կակուղ ձեռամբ փայփայելով
Մանկիկ մարմնոյս հանգիստ տայիր
Իբրեւ հրեշտակ նուագելով,
    Զիս հանգչեցուր ՚ի հող, եւ դուն
    Ուրախ լուրեր տար ՚ի Զէյթուն։

Վերջին համբոյր տամ քեզ, մա՛յրիկ
Հատուցանե՛ս զայն սիրուհոյս․
Վերջի՛ն անգամ գրկեմ մեր հող
Ուր արդ կ՚իջնեմ ՚ի ծոցն անլոյս,
    Խաչ մը տնկէ վրրաս, ու դո՛ւն
    Ուրախ լուրեր տար ՚ի Զէյթուն։

Մ․ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ

26. DEATH OF A YOUTH OF ZEITOUN

Whom dost thou seek, sweet mother?
  Come, tremble not, draw near?
Gaze on thy son's blood-streaming wounds
  Without a sigh or tear.
Let Turkish mothers rend their hair;
Do thou glad news to Zeitoun bear!

As, by my cradle, thou didst soothe
  With tender hand and smile
My childish form to sleep, and sing
  With angel voice the while,
Lay me to rest, without a care,
And joyful news to Zeitoun bear!

Take my last kiss, my mother,
  And bear it to my love ;
A kiss, too, for my native soil,
  That now my tomb must prove.
Plant thou a cross above me there,
And joyful news to Zeitoun bear!

27· ԱՅԳՈՒՆ, ԱՅԳՈՒՆ

Այգուն այգուն իմ խցկին մօտ․
Լուսաժպիտ մինչ առաւօտ․
Երգէ պլպուլն իմ Սիրունանայ
Կիլիկիա, Կիլիկիա, Կիլիկիա։

Գարուն կուգայ ծաղկունք բացուին․
Դաշտերու մէջ, ի ծոց հովտին,
Բայց պլպուլիկն իմ դեռ կողբայ․
Կիլիկիա, Կիլիկիա, Կիլիկիա։

Լուռ կաց պլպուլ ալ մի երգեր․
Մի նորոգեր մեր հին ցաւեր․
Լուռ կա՛ց պլպուլ վէրքեր բանար,
Կիլիկիա, Կիլիկիա, Կիլիկիա։

No. 27

AIKOON, AIKOON

CILICIA

Arr. by K.H. AIQOUNI

Andante moderato

pp mf dim. pp

(2)

mp doloroso

Ai-koon ai - koon im khuts-gin mod,

p suivez

cresc. poco a poco

Loo-sa-zhu - bid minch a-ra - vod,

cresc. poco a poco

f

(b)

Yer-keh bul - booln

mf

im Sis - wa - na Gi - li - gia, Gi - li - gia,

(Ah)

a piacere

Gi - - li - gia.

a tempo

pp suivez mf pp

No. 28

GROONG
THE PILGRIM TO THE CRANE

NAHABED KOUCHAG

Groongous - di goo - kas, dsa - ra yem tzai - nit,
Mi va - zer ye - ra - mit, shoo-dov gu has - nis,

— Gu - roong, mer ash - khar - hen khap - rig mi choo - nis?
— Gu - roong, mer ash - khar - hen khap - rig mi choo - nis?

28· ՊԱՆԴՈՒԽՏՆ ԱՌ ԿՌՈՒՆԿ

Կռունկ, ուստի՞ կուգաս, ծառայ եմ ձայնիդ,
Կռունկ, մեր աշխա՛րհէն խաբրիկ մի չունի՞ս
Մի՛ վազեր, երամիդ շուտով կը հասնիս,
Կռո՛ւնկ, մեր աշխարհէն խաբրիկ մի չունի՞ս։

Թողեր եմ 'ւ եկեր իմ մըլքերս ու այգիս,
Քանի որ ա՛խ կանեմ կու քաղուի հոգիս,
Կռո՛ւնկ, պահ մի կացի՛ր, ձայնիկդ ի հոգիս,
Կռո՛ւնկ, մեր աշխարհէն խաբրիկ մի չունի՞ս։

Գրեր եմ մէջ թղթիս թէ հոս մնացի
Օրիկ մի օրանց զաչերս չբացի,
Սիրելիք, ձեզանից կարօտ մնացի,
Կռո՛ւնկ, մեր աշխարհէն խաբրիկ մի չունի՞ս։

Աշուն է մօտեցեր, գնալու ես թէպտիր,
Երամ ես ժողվեր հազարներ ու բիւր,
Ինձ պատասխան չտուիր, ելար գնացիր․
Կռո՛ւնկ, մեր աշխարհէն գընա հեռացի՛ր։

ՆԱՀԱՊԵՏ ՔՈՒՉԱԿ

28. THE PILGRIM TO THE CRANE

Whence comest thou, crane? I'm slave to thy word!
Crane, I beseech, from my home hast thou heard?
Thou mayst soon join thy flock, O thou wandering bird!
Stay! Hast thou not from my homeland some word!

Far from my fields and my vineyards I roam.
Homesick till now, my sighs rend my heart.
Voice in my soul, haste not to depart!
Crane, hast thou not some news from my home?

I wrote in my letter, that while here I stay,
Joyful I ne'er ope my eyes, not one day;
Far from you, dear ones, how lonely I stray!
Crane, hast thou not some news from my home?

Autumn is near; on thy way thou wilt start;
Thousands, ten thousands, thy flocks fill the sky.
Thou hast not answered my piteous cry.
Crane, from my homeland begone and depart!

Trans. by NINA E. RICE

No. 29

VARTANI YERKU
THE SONG OF VARTAN

KAMAR-KATIBA

Arr. by K. H. AIQOUNI

Alla breve
energico

Hi - mi el lu - renk, yegh - park, hi - mi - el, Yerp mer tush - na -

min ir soorn ___ eh tu - rel, Ir or - ha - sa - gan soo - ru,

mer gurds - kin, A - gantch chi tu - noom ___ mer lats oo go - dsin:

A - sa - tsek, yegh - park Hai - er inch ___ a - nenk, Hi - mi el lu - renk?

A - sa - tsek, Yegh - park Hai - er inch a - nenk, Hi - mi el lu - renk?

29· ՎԱՐԴԱՆԻ ԵՐԳԸ

Հիմի՞ է՛լ լռենք, եղբարք, հիմի՞ է՛լ,
Երբ մեր թշնամին իր սուրն է դրել,
Իր օրհասական սուրը, մեր կրծքին,
Ականջ չի դնում մեր լաց ու կոծին·
Ասացէ՛ք, եղբա՛րք Հայե՛ր, ի՞նչ անենք,
Հիմի՞ է՛լ լռենք։

Հիմի՞ է՛լ լռենք, երբ մեր թշնամին
Դաւով, հրապուրքով տիրեց մեր երկրին,
Ջնջեց աշխարհից Հայկայ անունը,
Հիմքից կործանեց Թորգոմայ տունը,
Խլեց մեզանից թագ, ե՛ւ խօսք, ե՛ւ զէնք·
Հիմի՞ է՛լ լռենք։

Հիմի՞ է՛լ լռենք, երբ մեր թշնամին,
Խլեց մեր սուրը—պաշտպան մեր անձին,
Մշակի ձեռքիցն էլ խոփը խլեց,
Այդ սուր ու խոփից մեր շղթան կռեց·
Վա՛յ մեզ, շղթայով կապուած գերի ենք,
Հիմի՞ է՛լ լռենք։

Հիմի՞ է՛լ լռենք, երբ մեր թշնամին,
Լիրբ գոռոզութեամբ լցրած իր հոգին՝
Արդարութեան ձայնն հանած իր սրտից՝
Արտաքսում է մեզ մեր բնիկ երկրից·
Պանդո՛ւխտ, հալածեա՛լ՝ եղբարք, ո՞ւր
դիմենք·
Հիմի՞ է՛լ լռենք։

Հիմի՞ է՛լ լռենք, մարդիկ ի՞նչ կասեն,
Երբ մեր տեղ քարինք, ապառաժք խօսեն·
Չե՞ն ասիլ որ Հայք արժանի էին
Այդ ըստըրկական անարգ վիճակին·
Մեր սուրբ քաջ նախնեաց գործերը
գիտենք,
Մինչեւ ե՞րբ լռենք։

Թո՛ղ լռէ մունջը, անդամալոյծը,
Կամ որոնց քաղցր է թշնամու լուծը·
Բայց մենք, որ ունինք հոգի ու սիրտ քաջ՝
Ե՛կ, անվախ ելնենք թշնամու առաջ,
Գոնէ մեր փառքը մահով յետ խլենք,
Ու այնպէս լռենք։

ԳԱՄԱՌ–ՔԱԹԻՊԱ
(Ռ. Տ. Գ. Պատկանեան)

29. SHALL WE BE SILENT?

Shall we be silent, brothers?
Shall we be silent still?
Our foe has set against our breasts
His sword, that thirsts to kill;
His ears are deaf to cries and groans.
O brothers, make avow!
What shall we do? What is our part?
Shall we keep silence now?

Our foe, with overweening pride,
Treads justice under foot,
And drives us from our native soil—
And shall we still be mute?
Like strangers in our fatherland,
Persued o'er plain and hill,
O brothers, where shall we appeal?
Shall we be silent still?

If we keep silence, even now,
When stones have found a voice,
Will not men say that slavery
Is our desert and choice?
The sons of brave and holy sires,
Sprung from a sacred root,
We know the deeds our fathers did—
How long shall we be mute?

Mute be the dumb ,the paralyzed,
Those that hold slavery dear!
But we, brave hearts, let us march forth
To battle, without fear;
And, if the worst befell us,
Facing the foe like men,
Win back in death or glory,
And sleep in silence then!

Trans. by ALICE STONE BLACKWELL

No. 30

MOUSH

Arr. by K. H. AIQOUNI

Togh cher-keh bul - bool_ Mu-shoo tash-de - room. Togh yerk chu-hun-

cheh___ Sas - no ler - ne - room_ Togh zhu - bid chu ka_

Ha_ ye roos tem-kin,_ Togh ta-khids di - reh___ Ha - yeroos sur- din.

No. 31

DER WOGHORMIA

KAMAR-KATIBA

SUPPLICATION

N. BEK AMIR-KHAN

Der, wo-ghor - mia Ha-yots az - kin, Door zo-roo - tune mer touil paz - gin,

Ha - la-dseh too an koot daj - gin, Der wo-ghor - mia, Der wo-ghor - mia.

30· ՄՇՈՒ ՈՂԲԸ

Թո՛ղ չերգէ պըլպուլ Մշու դաշտերում,
Թող երգ չը հնչէ Սասնոյ լեռներում,
Թո՛ղ ժըպիտ չըգայ Հայերուս դէմքին,
Թող Թախիծ տիրէ Հայերուս սըրտին:

Հայի ձեռքերը արիւնով ներկուած,
Հայոց սրտեր վշտով է պատած.
Ալ ինչո՞ւ ծաղկի քաղցրահոտ շուշան
Հայոց եդեմի դաշտում անման:

Քանի՛ Հայ աղջիկ չէ զարդարելու,
Ծաղկով իր կուրծքը չքեղ պճնելու
Թող երգ չը հնչէ Մշոյ դաշտերում,
Թո՛ղ պլպուլ չ՚երգէ Սասնոյ լեռներում:

30. MOUSH

Mute be the nightingale on Moush's plain,
On Sassoun's mountains, and in every dale!
Let no Armenian faces wear a smile;
Let sorrow in Armenian hearts prevail.

Armenian's hands in their own blood are
dipped;
Their hearts are overwhelmed with grief
and gloom.
Upon Armenia's peerless Eden-plains
Then wherefore should the fragrant lily
bloom?

So long as the Armenian maid no more
Bedecks her bosom with the flowers of
spring,
Be no song heard upon the plains of
Moush,
No nightingale on Sassoun's mountains
sing!

Trans. by ALICE STONE BLACKWELL

31· ՏԷ՛Ր ՈՂՈՐՄԵԱ

Տէ՛ր ողորմեա՛ Հայոց ազգին,
Տուր զօրութիւն մեր Թոյլ բազկին,
Հալածէ դու անգութ Տաճկին,
Տէ՛ր ողորմեա՛. Տէր ողորմեա՛:

Շնորհեա՛ մեզ քաջ զօրավար,
Ժողվել Հայերն միադումար.
Մարտնչեցնել կրօնի համար.
Տէ՛ր ողորմեա՛, Տէ՛ր ողորմեա՛:

Ապա Թշուառ եղբայր Հայեր.
Ձեռքերնիս առնենք մենք սուրեր.
Դրօշակ բանանք, փըչենք փողեր,
Տէրըն խըղճայ ի վերայ մեր:

ԳԱՄԱՌ-ՔԱԹԻՊԱ

No. 32

UGHTZANK
WISHES FOR ARMENIA

KHOREN NAR BEY DE LUSIGNAN

S. K. EMURIAN

From "EMURIAN YERKARAN" by permission of S. K. EMURIAN

No. 33

HAI ABRINK
LET US LIVE ARMENIANS

KHOREN NAR BEY DE LUSIGNAN

32. ԸՂՁԱՆՔ

Թէ տային ինծի
Թագ եւ ադամանդ, զաւազան,
Քեզ զայն ձօնէի,
Թագուհեաց դշխոյ, Հայաստան:

Թէ տային ինծի
Ծիրանի շողշող պատմուճան,
Քո յուս ձգէի՝
Ո՛վ իմ թշուառ Հայաստան:

Թէ տային ինծի
Պսակ յիմ ճակատ մարգարտեան,
Զաչքիդ ընտրէի՝
Արտասուաց մի շիթ, Հայաստան:

Թէ տային ինծի
Գոռ ազատութիւն անսահման,
Ես վեր ընտրէի՝
Քո վեհ գերութիւն, Հայաստան:

32. WISHES FOR ARMENIA

If a sceptre of diamond ,a glittering crown,
Were mine, at thy feet I would lay them both down,
Queen of queens, O Armenia!

If a mantle of purple were given to me,
A mantle for kings, I would wrap it round thee,
Poor Armenia, my mother!

Were I given a crown of rich pearls, I should prize,
Far more than their beauty, one tear from thine eyes,
O my weeping Armenia!

If freedom unbounded were proffered to me,
I would choose still to share thy sublime slavery,
O my mother, Armenia!

Trans. by ALICE STONE BLACKWELL

---

33. ՀԱՅ ԱՊՐԻՆՔ

Հայ ապրինք եղբայրք, մարդկութեան մէջը,
Հայ կնքեր է մեզ պատմութեան էջը·
Հայ անուամբ զմեզ կ'ողջունէ երկինք,
Եղբայրք, հայ ապրինք:

Հայ ապրինք, ո՞ր ազգ կայ հայու նման
Որ ունենայ հին պարծանքներ այսքան,
Ո՞ր ազգ հայուն պէս չքեղ հայրենիք·
Եղբայրք, հայ ապրինք:

Ո՛չ, ճակատագիր մեր, չէ միշտ տխուր,
Զթշուառութեան ուտել հացն ու ջուր,
Նոր երջանկութեան ապագայ մ'ունինք·
Եղբայրք, հայ ապրինք:

Հայ ապրինք որ մեր որդիք ալ, եղբայրք,
Կարենան պարծիլ որ զմեզ ունին հարք,
Չըլլանք հայ անուան, չըլլանք նախատինք
Եղբայրք, հայ ապրինք:

Խ. ԵՊ. ՆԱՐ-ՊԷՅ

33. LET US LIVE ARMENIANS

Live as Armenians, brethren, in this world!
That name to us do history's pages give;
The heavens above salute us by that name:
Then, brethren, as Armenians let us live!

Live as Armenians! From the past what land
So many ancient glories doth derive?
What nation has so beautiful a home?
Then, brethren, as Armenians let us live!

Live as Armenians, that our sons as well
May boast that they are our posterity;
Let us do no dishonor to our name!
Brethren, Armenians let us ever be!

Live as Armenians! Some day, over death
Armenia yet shall rise in victory.
Soon may that glad day dawn for us, O heaven!
Brethren, Armenians let us ever be!

Trans. by ALICE STONE BLACKWELL

No. 34

ODAROOTIAN METCH

IN EXILE

H. TOUMANIANTZ

E. HAROLD GEER

Ga -
Sas -

1. Im yegh-pair-ne-ru o - da - roo-tian metch Intz a - soom e - in,
2. Sir-dus luts - ve-tsav, yev ha - ra - che - tsi Nu-rank al intz hed

Garod
Sasdig

Ga -
Sas -

Garod
Sasdig

- rod yenk yer-kich!
- dig tsa - va - li

yenk yer - kich!
tsa - va - li

Mer Hai - re - ni - ki yer-ke - ritsn a - sa; Ko yerkits
A - gha - gha-ge - lov ar-da - soom e - in; Yev ho-soom

- rod yenk yer-kich!
- dig tsa - va - li

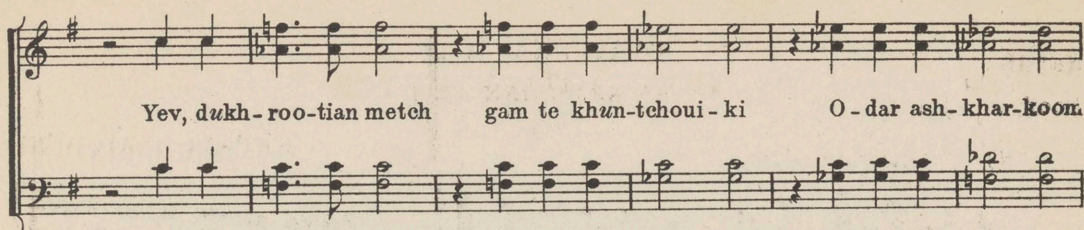
yenk yer - kich!
tsa - va - li

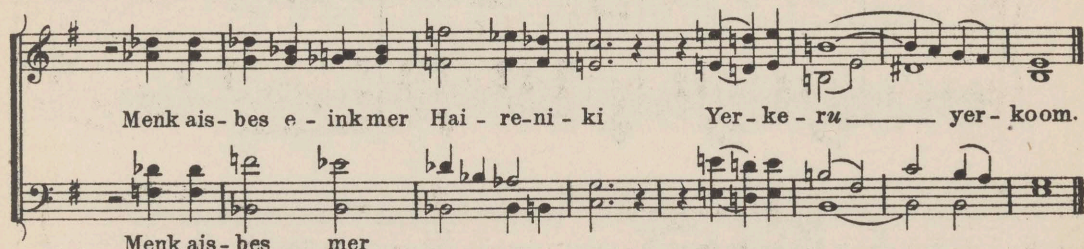
no - ra Mai-ra-gan zu-vart Ho-ghi oo tchu-ri Yev mer ha - ra - zad Hai
e - in Ar - da-sook-ne - ru Du-khoor a - che-rits, Yev mer tsai - ne - ru Mi

Hamn oo hodn ar - nenk
Oo - zhe-gha - tsnoom er

zho-gho-vur - ti Hamn oo hodn ar - nenk Oo mu-khi-tar - venk.
dsa-not gus - gids Oo - zhe-ghatsnoom er Yev mi - atsnoom er.

1 2

34· ՕՏԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Իմ եղբայրները օտարութեան մէջ
Ինձ ասում էին ,—«Կարօտ ենք , Երգի՛չ,
Մեր հայրենիքի երգերիցն ասա ·

Քո երգից նորա
Մայրական զւարթ
Հողի ու ջրի
Եւ մեր Հարազատ
Հայ ժողովրդի
Համն ու հոտն առնենք ,
Ու մխիթարւենք ···»

Սիրտըս լըցւեցաւ, եւ հառաչեցի ···
Նրանք ալ ինձ հետ սաստիկ ցաւալի
Աղաղակելով արտասւում էին ·

Եւ հոսում էին
Արտասուքները
Տըխուր աչքերից ,
Եւ մեր ձայները
Մի ծանօթ կսկիծ
Ուժեղացնում էր
Եւ միացնում էր ···

Եւ , տխրութեան մէջ կամ թէ խըն-
ջոյքի ·
Օտար աշխարքում ,
Մենք այսպէս էինք մեր Հայրենիքի
Երգերը երգում ···

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՈՒՄԱՆԵԱՆՑ

34. IN EXILE

While wandering far, my brother exiies say,
"We long, we pine for home so far away
Sing of our Fatherland, O bard, we pray!

"Of our Fatherland
Sing us soft and low;
Of the long ago
Weave with loving art
Songs that bring home near
And with memories dear
Soothe the aching heart."

Then mighty sorrows from my heart arise:
And from my heaving breast burst deep, deep sighs;
The tears gush forth from over-brimming eyes.

Then our tears gush forth;
We no more restrain
All our bitter pain,
Mingling sobs and tears.
Louder yet they swell;
Common grief we tell.
And the woe of years.

Thus at festivals or on gloomy days
On a foreign strand
Thus were we consoled, thus we sang the lays
Of our fatherland.

Trans. by Nina E. Rice

No. 35

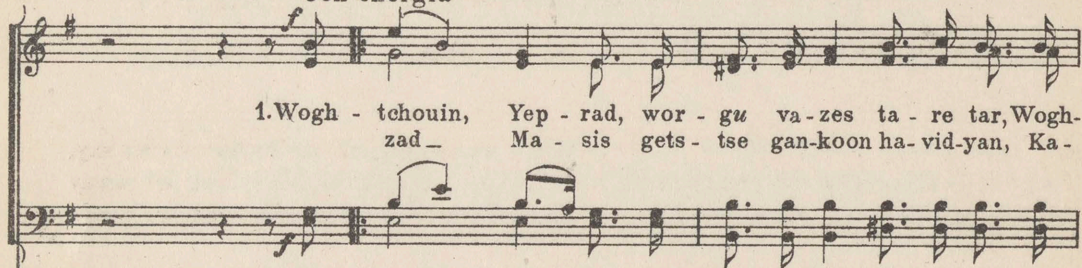
HAI YEM, HAI
AN ARMENIAN AM I

Dr. M. S. GABRIEL

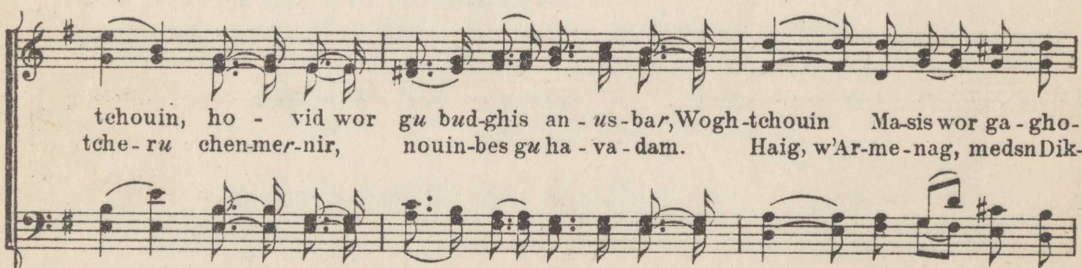
KRIKOR H. AIQOUNI

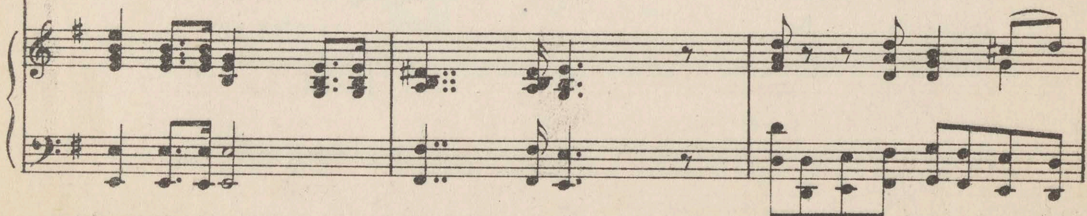
Allegro moderato

tes yerg-nits har. Ait-bes yev Hain bi-di ab-ri an-*us*-ba*r*. Va-
ran, katch Var-tan, Gab-rin k*u*lkhoos, pazoog-ne-roos metch an-mah, Gab-

cresc.

zeh! b*u*d-ghi! yev a-gho-teh ta-re tar. Hai Ma-si-si za-vag yem yes
rin i khors az-ka-n*u*-ver im s*u*r-dis. A-vak a-rants yem yes se-roont,

f

1. 2.

Hai yem, Hai! 2. A-
Hai yem, Hai!

1. 2.

f

SOLO (Baritone or Contralto)

Moderato espress.

mf

Zo - ho - ghoo - tian ga - khads yem khachn im goords - ken,

mf

Zor ha - vad - kov Loo - sa - vor - chen a - rer yem:

Ku - rich m'boo - nim jushmar - doo - tian nu - vir - wads,

poco rit.

Zor soorp Sa - hag orh - ner im tzerks eh tu - rer: Ar -

poco rit.

Marziale

ta - - roo - tian i sbas tu - rads yem zim soor,

f

Pure tush - na - mi a - nor goo-dam ge - ra - goor.

TUTTI

Lento

mf Khach! Kir! Soor! *f* Zen - ke - rus hu - zor gu

Tempo I

Lento

mf *suivez*

Tempo I

f

gir - ar-gem yes an-tool: Va - han Ma - sisn, isg

tun - ta-not sev ambern In - dsi *cresc.* gu - nem oo gu gur -

cresc.

cresc.

vim an-ve-her. Shant de-gha-lov yes *gu* hagh-tem zhan - de-roon, Oo

mf

gogh - tchoo-nem im Hai - ren - yats *pur* - goo -

cresc.

Lento et maestoso

f *ff*

tune. Hai yem yes, Hai! Hai yem yes, Hai!

Lento et maestoso

35. ՀԱՅ ԵՄ, ՀԱ՛Յ

Ողջո՜յն, Եփրա՛տ, որ կը վազես դարէ դար․
Ողջո՜յն, Հովի՛տ, որ կը պտղիս անսպառ
Ողջո՜յն, Մասիս, որ կ՚աղօթես երկնից յար։
Այդպէս եւ Հա՛յն պիտի ապրի անսպառ —
Վազէ՜, պտղի՜, եւ աղօթէ դարէ դար։
Հայ Մասիսի զաւակ եմ ես, Հա՛յ եմ, Հայ։

Ազատ Մասիս կեցցէ կանգուն յաւիտեան,
Քաջերը չեն մեռնիր, նոյնպէս կը հաւատամ։
Հայկ ու Արմենակ, Մեծն Տիգրան, քաջ Վարդան
Կ՚ապրին գլխուս, բազուկներուս մէջ անմահ,
Կ՚ապրին ի խորս ազգանուէր իմ սրտիս։
Աւագ արանց եմ ես սերունդ, Հա՛յ եմ, Հա՛յ։

Զոհողութեան կախած եմ խաչն իմ կուրծքէն
Զոր հաւատքով Լուսաւորչէն առեր եմ․
Գրիչ մ՚ունիմ ճշմարտութեան նուիրուած,
Զոր Սուրբ Սահակն օրհներ իմ ձեռքն է դրեր
Արդարութեան ի սպաս դրած եմ զիմ սուր,
Բիւր թշնամի անոր կուտամ կերակուր։

Խա՛չ, գի՛ր, սո՛ւր․
Զէնքերս հզօր կը կիրարկեմ ես անդուլ․
Վահան՝ Մասիսն, իսկ Թնթանօթ՝ սեւ ամպերն
Ինծի կընեմ ու կը կռուիմ անվեհեր,
Շանթ տեղալով ես կը յաղթեմ ժանտերուն,
Ու կ՚ողջունեմ իմ Հայրենեաց փրկութիւն։
Հայ եմ ես, Հա՛յ։

Տոքթ․ Մ․ Ս․ ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ

No. 36

KAROON

SPRING

M. BESHIGTASHLIAN

D. TCHOUHADJIAN
Arr. by K. H. AIQOUNI

Moderato

p

Moderato

mp

Woh! inch a-noosh yev — inch-bes zov A-ra-vo-

pp

doots — pu-ches ho-vig, Dsagh gants vu-ra koor-koo-ra-

lov Yev ma-ze-roon — goo-sin pap-gig.

poco rit.

Più lento

Paits ches ho-vig im Hai-ren-yats, Ku-na an-tsir sur-des i pats.

Paits ches ho-vig im Hairen-yats, Ku-na an-tsir- sur-des i

pats. Woh! inch a- - -ghoo yev sur-da-

kin Dsa-rots me-tchen yer-kes turch-nig, Si-ro zha-

cresc. poco a poco rit.

mern i han-da - rin Uz-mai-le - tsan i ko tzai - nig;

rit.

mf

f a tempo

Paits ches turch-nig im Hai-ren-yats, Ku - na yer - keh sur - des i

mf a tempo

Largamente

f

ff

pats. Paits ches turch-nig im Hai-ren-yats, Ku - na

mf

f suivez

et rit. poco a poco

a tempo

yer-keh sur - des i pats.

a tempo

36. ԳԱՐՈՒՆ

Ո՛հ, ի՜նչ անուշ եւ ինչպէս զով
Առաւօտուց փչես հովի՛կ,
Ծաղկանց վըրայ գուրգուրալով
Եւ մազերուն կուսին փափկիկ.
Բայց չես հովիկ իմ Հայրենեաց,
Գնա՛, անցիր սըրտէս 'ի բաց:

Ո՛հ, ի՜նչ աղու եւ սըրտագին
Ծառոց մէջէն երգես, թռչնիկ,
Սիրոյ ժամերն 'ի յանտառին,
Ըզմայլեցան 'ի քո ձայնիկ.
Բայց չես թռչնիկ իմ Հայրենեաց,
Գրնա՛, երգէ՛ սրտէս 'ի բաց:

Ո՛հ, ի՜նչ մըմունջ հանես, վըտակ,
Ականակիտ եւ հանդարտիկ,
Քու հայելւոյդ մէջ անապակ
Նային զիրենք վարդն ու աղջիկ.
Բայց չես վըտակ իմ Հայրենեաց,
Գրնա՛, հոսէ սըրտէս 'ի բաց:

Թէպէտ թռչնիկն ու հովն Հայոց
Աւերակաց թռչին վերայ,
Թէպէտ պըղտոր վըտակն Հայոց
Նոճիներու մէջ կը սողայ.
Նոքա հառա՛նչք են Հայրենեաց.
Նոքա չերթա՛ն սըրտէս 'ի բաց:

Մ. ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ

36. SPRING

O little breeze, how fresh and sweet
Thou blowest in the morning air!
Upon the flowers caressingly,
And on the gentle maiden's hair.
But not my country's breath thou art:
Blow elsewhere, come not near my heart!

O little bird among the trees,
The sweetness of thy joyful voice
Entrances all the Hours of Love,
And makes the listening woods rejoice.
But not my country's bird thou art:
Sing elsewhere, come not near my heart!

How peacefully thou murmurest,
O gentle, limpid little brook:
Within thy mirror crystal-bright
The rose and maiden bend to look.
But not my country's brook thou art;
Flow elsewhere-come not near my heart!

Although Armenia's breeze and bird
Above a land of ruins fly;
Although through mourning cypress groves
Armenia's turbid stream flows by,—
They are the sighing of her heart,
And never shall from mine depart!

Trans. by Zabelle C. Boyajian

No. 37

LURETS

THE DEATH OF VARTAN

KAMAR-KATIBA

Arr. by K. H. AIQOUNI

Yev ai - noo - he - dev a - men i - ri - goon, M*u*-noom yem loos - ni
N*u* - ra d*u*kh - ra - mads tem - k*u* na - ye - lis, Hi-shoom yem t*u*sh - va*r*

kha-ghagh dsa - ke - loon,- Akh! tso - la, pai - leh, d*u*kh-ra - tem loo - sin,
vi - ja - g*u* az - kiz.—

Koo-tseh koo pai - lits pail das yev Ha - yin. Bad - meh sha - de - roon

Var - ta - ni ma - h*u*, Gam inch - bes go - rav Hai az - kin ka - h*u*;

Gam inch veh si - rov si - room er Var - tan, Mai - re - ni ho - gh*u*

ash-kharn Hai - as - dan. Mai - re - ni ho - gh*u* ash-kharn Hai - as - dan.—

37. ՄԱՀ ՎԱՐԴԱՆԱՑ

Լռեց։ Ամպերը եկան ծածկեցին
Երկինքն ու լուսինն աչքէս խլեցին.
Մնացի մինակ, հոգիս վրդոված,
Ձեռներըս ծոցիս, գլուխըս քարչ արած։

Եւ այնուհետեւ ամէն իրիկուն,
Մնում եմ լուսնի խաղաղ ծագելուն.
Նորա տխրամած դէմքը նայելիս,
Յիշում եմ թշուառ վիճակը ազգիս։

Ա՜խ, ցոլա՛, փայլէ՛, տխրադէմ լուսին,
Գուցէ քու փայլից փայլ տաս եւ Հային.

Պատմէ չատերուն Վարդանի մահը
Կամ ինչպէ՛ս կորաւ Հայ ազգի գահը.
Կամ ինչ վեհ սիրով սիրում էր Վարդան,
Մայրենի հողը,—աչխարհն Հայաստան։

ԳԱՄԱՌ—ՔԱԹԻՊԱ

37. THE DEATH OF VARTAN

She ceased to speak; the clouds swept o'er
the skies,
Covered the moon, and hid her from my
eyes.
I stood alone, my spirit sore and grieved,
Hands clasped, and head bowed low, like
one bereaved.
And since that fateful hour each night
I go,
And I await the moonrise calm and slow.
And in the sorrow of the moon's pale face
My hopeless people's woes I seem to trace.
Ah! sad-faced moon, shine brightly, and
perchance
Armenia's darkness may reflect thy glance.
And oft of Vartan's death the story tell,
Or how the Kingdom of Armenia fell;
Or of the love so beautiful and grand
With which Vartan loved our dear native
land.

Trans. by ZABELLE C. BOYAJIAN

38. ԱՐԵՒ, ԱՐԵՒ ԴՈՒՐՍ ԵԼԻՐ

Արեւ, արեւ դուրս ելիր,
Աչքըդ, ունքըդ ինձ ցոյց տուր,
Ցուրտից չանըս դողում է,
Ձըպլախ որբի... տաքացուր։

Հորս ու մորըս սպանաւ
Քաֆիր Թուրքը, ո՞ւր գընամ,
Փարա չունիմ, փայտ առնեմ,
Օջախ վառեմ, տաքանամ։

Արեւ արեւ Թէգ արա,
Բուք բորանը գալիս ա,
Էս օր ցըրտից որ մեռնեմ
Էլ արեւըդ ընչի՞ս ա։

No. 38

AREV, AREV TOORS YELIR

SHINE, O SUN

N. BEK AMIR-KHAN

Andante con dolore

pp

A - rev, a - rev toors ye - lir; Ach-kut oon-kut intz tsouits door.

cresc. *dim.*

Tsoor-dits ja - nus to - ghoom eh, Chub-lakh wor-pis da - ka - tsoor.

cresc. *ff* *p*

Hors oo mo - rus sba - nav Ka - fir tür - ku, oor ku - nam?

p

Pa - ra choo-nim, paid ar - nem, O - jakh va - rem da - ka - nam.

Molto agitato

f *dim.*

A - rev, a - rev, tez a - ra, Pook po - ra - nu ka - lis a,

Tempo I

p

Repeat pp et lento

Es or tsur - dits wor mer - nem El a - re - vut un - chis a?

No. 39

SHANT

SIRAHARU

BARCAROLLE

Grazioso

Arr. by K. H. AIQOUNI

mp

A - ha

mp

ye - lav loo-sin ar - dsat, Moot am - be - roo sdver - ne - ren: A - ha na-vagn al ke-

gha - zart, Toors sa - he - tsav zhai - re - ren. A-noosh ho - vig, Pucheh hoo-

shig Oo teb ints per pure dsir a - lik. A-noosh ho - per pure dsir a - lik.

1. 2. rall.

rall.

39· ՍԻՐԱՀԱՐԸ

Ահա ելաւ լուսին արծաթ,
Մութ ամպերու ստուերէն·
Ահա նաւակն ալ գեղազարդ,
Դուրս սահեցաւ ժայռերէն։
    Անուշ հովի՛կ, փչէ՛ յուշիկ,
    Ու դէպ ինծ բեր բիւր ծիր ալիք։

Նաւակին մէջ իմ գեղուհին,
Նստած անփոյթ լուսնի տակ·
Կը ճայնակցի իմ կիթառին,
Հնչուն ճայնով մը յստակ։
    Անուշ հովի՛կ, փչէ՛ յուշիկ,
    Ու դէպ ինծ բեր երգն անուշիկ։

Ձայնով կ'երգէ սէր ու գըգուանք,
Համակ յուզում ու սարսուռ·
Ա՛լ թո՛ղ աղջիկ երգդ ու նուագ,
Բոց աչքերըդ ինծ դարձուր։
    Անուշ հովի՛կ, փչէ՛ յուշիկ,
    Ու դէպ ինծ բեր սէրն անուշիկ։

ՇԱՆԹ

No. 40

POKRIG SIVASTSIN

THE LITTLE SIVASTSI

R. S. RACOUBIAN

G. H. PAELIAN

Allegro

Yes Si - vas - tsi mun em pok-rig Tub-rots ger - tam a - men

or, Hai - rus in - dsi cha - rav go - shig Yes al hi - novs ger - tam gor.

CHORUS

ju - pul, ju - pul,

Tse - khin me - tchen ju - pul, ju - pul, ju - pul, ju - pul, Tub - rots

jolp, jolp,

Ju - pul, ju - pul, ju - pul,

ger - tam a - men or Ju - pul, ju - pul, ju - pul, ju - pul, ju - pul, ju - pul,

Jolp, jolp, jolp,

ju - pul,

ju - pul, ju - pul, Wod - na - man mu goo - zem nor.

jolp,

40· ՓՈՔՐԻԿ ՍՎԱՍՑԻՆ

Ես Սըվասցի մըն եմ փոքրիկ,
Դըպրոց կ'երթամ ամէն օր,
Հայրըս ինծի չառաւ կօշիկ,
Ես ալ հինովս կ'երթամ կոր։

Ցեխին մէջէն ճըփըլ ճըփըլ,
Դըպրոց կ'երթամ ամէն օր·
Ճըփըլ ճըփըլ, ճըփըլ ճըփըլ,
Ոտնաման մը կուզեմ նոր։

Հին կօշիկով շուտ չի քալուիր,
Ուշ կը մընամ դըպրոցէն·
Վարժապետս ալ-ի՞նչ հոգն է իր-
Կէտ մը կուտայ փոխարէն։

Ցեխին մէջէն ճըփըլ ճըփըլ,
Դըպրոց կ'երթամ ամէն օր·
Ճըփըլ ճըփըլ, ճըփըլ ճըփըլ,
Կէտ մը կ'առնեմ ես կըլոր։

Երբեմն կառքեր կ'անցնին արագ,
Կ'ելլեմ վըրան կը կըծկիմ·
Բայց ցեխին մէջ կ'իյնամ չիտակ,
Երբ կը սուլէ սեւ կաշին։

Կառքը կ'երթայ ճըփըլ ճըփըլ,
Տիկնոջ վըրան կ'աղտոտէ,
Ճըփըլ ճըփըլ, ճըփըլ ճըփըլ,
Իմինս արդէն աղտոտ է։

Միտքըս դըրի երբ գարուն գայ,
Կօշիկս գետը կը նետեմ·
Հայրըս նոր մը անշուշտ կուտայ
Ուզէ չուզէ աշնան դէմ։

Ու ցեխին մէջ ճըփըլ ճըփըլ,
Դըպրոց կ'երթամ ամէն օր·
Ճըփըլ ճըփըլ, ճըփըլ ճըփըլ,
Ոտնամանովս այդ աղուոր։

ՌՈՒԲԷՆ Ս· ԲԱԳՈՒՊԵԱՆ

No. 41

HOUIS

HOPE

K. TATEOSIAN

Arr. by K. H. AIQOUNI

Yerp a - le - gods dso - vi v*u* - ra, Im ma - goui - g*u*s khor - dag - vi;

Yes p*u*rp - ra - tez — al - yatz me - tch*u* — Te*r* im houi - s*u* chem g*u*d - ri.

No. 42

GABOODAG ACHER

BLUE EYES

Arr. by K. H. AIQOUNI

A - ha soor - han - ta - gi sai - la - g*u* Ooghigh jam - pov eh toors t*u*r - choom,

Yev Val - da - i — d*u* - khoor zan - ka - g*u* Ga - ma - ri dag eh gho - ghan - choom.

Yev Val - da - i — d*u* - khoor zan - ka - g*u* Ga - ma - ri dag eh gho - ghan - choom.

41· ԵՐԲ ԱԼԵԿՈԾ

Երբ ալեկոծ ծովի վրայ,
Իմ մակոյկս խորտակուի·
Ես փրփրադէզ ալեաց մէջը
Դեռ իմ յոյսը չեմ կտրի։

Բոլոր ուժովս եւ համարձակ
Բազուկներս կը շարժեմ,
Ալիքները պատառելով
Դէպի ափը կը թռչեմ։

Անհաւասար այս կռուի մէջ
Թէ ուժերըս ինձ թողնեն,
Ալիքները յորձանք տալով
Դէպ անդունդը ինձ տանեն·

Այն ժամանակ մի սփոփանք
Ես գտնում եմ նրան մէջ,
Որ մեռնում եմ քաջի նըման
Կռիւ տալով մինչեւ վերջ։

Գ. ԹԱԴԷՈՍԵԱՆ

41. HOPE

If on the ocean tempest-tossed
My shattered bark be wrecked and lost,
Amid the wild and raging sea
All hope shall not depart from me.

With all my power, with steadfast will,
I'll wage a swimmer's battle still,
And, cleaving mighty waves that roar,
I'll urge my pathway toward the shore.

And if in this unequal strife
My powers succumb, and fails my life,—
If whirling waves that foam and hiss
Shall whelm me in the deep abyss,—

One great, sweet thought shall serve to fill
My heart with consolation still:
That hero-like my spirit passed,
Contending bravely to the last.

Trans. by ALICE STONE BLACKWELL

42· ԿԱՊՈՒՏԱԿ ԱՉԵՐ

Ահա սուրհանդակի սայլակը
Ուղիղ ճամբով է դուրս թռչում,
Եւ Վալդայի տխուր զանգակը
Կամարի տակ է զօղանջում։

Արթուն սայլորդը դիշերուայ դէմ
Իր վիճակի վրայ տխրեց,
Եւ սիրուհւոյ աչաց կարօտը
Նա տխրագին ձայնով երգեց։

«Կապոյտ աչեր, կապոյտ աչեր,
Կըտրիճիս կեանք մաշեցիք·
Ինչո՞ւ, ինչո՞ւ, դուք չար ոսոխներ,
Ինչո՞ւ սըրտերս բաժնեցիք։

«Մընաս բարեաւ իմ տուն հայրական,
Մընաս բարեաւ իմ սիրական,
Ես կը հանգչիմ զերդ բոց կըրակին՝
Այս անբընակ դաշտի միջին»։

No. 43

ANDOONI

THE HOMELESS

Arr. by KOMITAS WARDAPET

Largo ad libitum (♩ = 58)

Sir-dus nu-man ___ eh ___

en pu-lads du-ner, ___

stretto — a tempo

God-rer ke-ran-ner khakh-der-eh su-ner: ___

Poon bi-di tu-nen metch vai-ri hav-ker: ___

accel
p
rall.
espirando

Yer - tam 'tzi ta - lem en el - man_ ke- - der:___

pp ppp
pp
Ped. *

a tempo
p
rall.
espirando

Ul - nim tzug - ne - roo tza - ke - ra - - tsun ger.___

pp ppp
pp
Ped. *

f cresc.
più f
decresc.
pp

Ai!___

f rinforzato
ff
Ped. * Ped.

espirando
p

do laj_ du - na - - - ver!___

dim.
ppp

43· ԱՆՏՈՒՆԻ

Սիրտըս նըման է էն փըլած տըներ ,—
Կոտրէր գերաններ , խախտեր է սըներ ·
Բուն պիտի դընեն մէջ վայրի հաւքեր ·
Երթամ 'ձի թալեմ էն ելման գետեր ·
Ընկիմ ձըկներու ճագերացըն կեր ։
Ա՛յ , տօ լա՛ճ տրճաւէր ։

Սեւ ծով մ'եմ տեսե , սիպտակն էր բոլոր ·
Ալին կը զարնէր , չէր խառնի յիրոր ·
Էն ո՞րն է տեսե՝ մէկ ծովն երկթաւոր ,—
Անտունի սիրտն է պըղտոր ու մոլոր ·
Ա՛խ , իսկի մի' 'նիր սրտիկ սեւաւոր ։
Ա՛յ , տօ լա՛ճ տրճաւէր ։

---

43. THE HOMELESS

My heart is like a ruin bare,—
Brocken each shaft, each post and beam,
The wild birds now are nesting there
I'll throw myself into the stream
To be devoured in my despair!
Alas, poor, homeless child!

I've seen the dark and angry sea;
Black waves were capped with snow white crest;
They mingled not, though dashing wild,
Such is the homeless heart's unrest.
Hopeless and drear no longer be.
O homeless little child!

Trans. by Nina E. Rice

No. 44

IM CHINARI YARU

LOVE SONG

Arr. by KOMITAS WARDAPET

Allegretto con amabilita (♩=72)

mp

A - rev tur - vu - rov ye - lav, Im chi - na - ri_ ya - ru,

Mer pa - nu gur - vov ye - lav, Dar - di - man___ ya - ru.

Tush - na - moo wor - tin mer - ni,___ Im chi - na - ri - ya - ru.

I - ra char sur - dov ye - lav Dar - di - man___ ya - ru.

By permission of KOMITAS WARDAPET.

SOPRANI

pp *p*

Im chi - na - ri ya - *ru*, Im chi - na - ri — ya - *ru*;

ALTI

pp *p*

Im chi - na - ri ya - *ru*, chi - nar ya - *ru*;

TENORI

pp *p*

Im chi - na - ri ya - *ru*, Im — chi - na - ri ya - *ru*;

BASSI

pp *p*

Im ya - *ru*, Im ya - *ru*;

ppp *p*

Im chi - na - ri ya - *ru*, Ko - va - gan —— ya - *ru*.

ppp *p*

Im ya - *ru*, Ko - va - gan ya - *ru*.

ppp *p*

Im chi - na - ri ya - *ru*, Ko - va - gan — ya - *ru*.

ppp *p*

Im ya - *ru*, Ko - va - gan ya - *ru*.

No. 45

BARERK

DANCE SONG

N. BEK AMIR-KHAN

Aghtch*u*-gerk bar p*ur* - ne-tsek, Ar - mi - gi ye - res ko - ve-tsek;

Ai, ye - res, shar-magh ye-res, Too mez ch*u*-togh - nes sev ye-res.

44· ԻՄ ՋԻՆԱՐԻ ԵԱՐԸ

Արեւ թըռվըռով ելաւ,
Իմ չինարի եարը,
Մեր բանը կըռուով ելաւ·
Դարդիման եարը·
Թըշնամու որդին մեռնի,
Իմ չինարի եարը,
Իրա չար սըրտով ելաւ:
Դարդիման եարը:
Իմ չինարի եարը,
Իմ չինարի եարը,
Իմ չինարի եարը,
Գովական եարը:

Ծըրագը վառայ, վառայ,
Իմ չինարի եարը,
Հօր հետ վատամարդ դառայ,
Դարդիման եարը·
Մէր ու աղբէր թող տըւի,
Իմ չինարի եարը,
Ես իմ սիրածին առայ:
Դարդիման եարը:
Իմ չինարի եարը, եւայլն:

Քարափի ծէրին կանչի,
Իմ չինարի եարը,
Թո՛ղ թշնամին ամաչի·
Դարդիման եարը·
Արեւի՛դ մեռնեմ, եա՛ր ջան,
Իմ չինարի եարը·
Ջինարի պէս կանանչի՛:
Դարդիման եարը:
Իմ չինարի եարը, եւայլն:

45· ՊԱՐԵՐԳ

Աղջըկերք, պար բըռնեցէք,
Արմիկի երես գովեցէք,
Ա՛յ երես, չարմաղ երես,
Դու մեզ չըթողնես սեւերես:

No. 46

MAIR HAIASDANIN

TO MOTHER ARMENIA

A. TCHOBANIAN — KRIKOR H. AIQOUN

Andante

f *mf* *dim.*

non troppo veloce *a tempo*

pp *pp quasi arp.* *mf* *mp*

senza Ped. Ped.

8

pp *ppp* *sfz* *poco rit.*

senza Ped.

pp

p Lamentoso

a tempo

Toon nus - der- yes jam-pa - ne - roon an-gü-

p *pp*

Ped.

nu, Ma - zert i var i-tcher gakh-ver eh tzü - nu Marm-

cresc. poco a poco

nouit vu - ra gu po-sa - ñan moot kho-tser, Yev ach - vu -

cresc. poco a poco

mf

nert a-rü-ni lij yen tar - tzer.

f

mp

ppp

Tan - ta - gho - ren gu shar-jes klookht oo goo-las, Oo tsads a -

pp

ppp

noosh tzai - nov o - ror_ gu gar-tas Zav-gu-ne-root wor

mf *cresc.*

a - rü - nin — metch in-gan Yev a-nonts wor chors ho-

mf *cresc.*

Tempo I

rit. *f*

ve-roon tsur-ve-tsan. He - rik, he - rik... ver ar

rit. *mf*

kloo - - khut oo mi lar Tsa - - vu

pp

soorp eh, tsa-vu meds oo pur-ga-rar: Woch-inch ga—

dim. *pp*

mf

veh kan kha-chin dag zohn a - ri, Ki - she - - rin

mp

metch gu hüs - vi ai - ku pa - ri. Piu allegro et con fuoco

f

f appasionato

Char ta-hij - nern oo kantogh-ne - ru mu-tin Poshi-i

fz fz fz fz fz

mf poco a poco lento et cresc.

bes bi-di ants-nin oo tsun - tin; Oo mokhi-rin metchen yel-les bi - di

fz fz mf poco a poco lento et cresc.

Lento et

toon Da-ra-ban-ken no-rok vads oo shoghshoghoon. Bi-di gank-

Maestoso

nis jam-pa - ne-roon — pe - ra - nu, Bi - di kan-tes pur-noo-

tian sev kho - ra - nu; Vod-ki ye-lir, tsavert yer-goonk yen hus - ga; Ov

mair, Ashkharh mu dsotsit metch gu khlur - da! ——

46․ ՄԱՅՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ

Դուն նըստեր ես ճամբաներուն անկիւնը․
Մազերդ ի վար իջեր կախուեր է ձիւնը․
Մարմնոյդ վրայ կը փոսանան մութ խո-
ցեր,
Եւ աչուըներդ արիւնի լիճ են դարձեր ։

Դանդաղօրէն կը շարժես գլուխդ ու
կուլաս,
Ու ցած անուշ ձայնով օրօր կը կարդաս
Զաւակներուդ որ արիւնին մէջ ինկան
Եւ անոնց՝ որ չորս հովերուն ցրուեցան ։

Հերի՛ք, հերի՛ք… վեր առ գլուխդ ու
մի՛ լար,
Ցաւը սուրբ է, ցաւը՝ մեծ ու փրկարար․
Ոչինչ կայ վեհ քան խաչին տակ զոհն արի,
Գիշերին մէջ կը հիւսուի ա՛յգը բարի ։

Շատ դահիճներն ու քանդողնե՛րը մը-
թին
Փոշիի պէս պիտի անցնին ու ցնդին․
Ու մոխիրին մէջէն ելլես պիտի դուն
Տառապանքէն նորոգուած ու շողշո-
ղուն ։

Պիտի կանգնիս ճամբաներուն բերանը,
Պիտի քանդես Բռնութեան սեւ խորանը․
Ոտքի՛ ելիր, ցաւերդ երկունք են հըսկայ․
Ո՛վ մայր, աշխարհ մը ծոցիդ մէջ կը
խլըրտայ ։

Ա․ ՉՕՊԱՆԵԱՆ

46. TO MOTHER ARMENIA

All naked at the crossroads thou dost sit.
The snow descends and clings along thine
hair.
Dark wounds are in thy flesh, thine eyes
have grown
As red as lakes of blood, in thy dispair.

Slowly thou shak'st thy head, and shedding
tears
Thou singest low and sweet a lullaby—
That of thy children fallen in their blood,
Or exiled, scattered, flung abroad to die;

Lift up thy head, weep not! Holy is grief,
And great and wholesome. Earth naught
nobler knows
Than is the victim brave beneath his cross.
'Tis in the shadow that the dawn-light
grows.

The black destroyers, the red torturers
Shall vanish—they like smoke shall disap-
pear,
And from thine ashes thou shalt rise again,
Made young by suffering, radiant, bright
and clear.

Thou at the opening of the ways shalt
stand,
And break the bonds that held thee down
in gloom.
O Mother, rise! thy pains were childbirth
pangs;
It is a world that stirs within thy womb!

Trans. by Alice Stone Blackwell

No. 47

PARK MIOUTIAN

GLORY TO THE UNION

V. MALEZIAN

H. SINANIAN

Marcia

al soo - ku meg - ti,

A - ve - dis, Ha - yer, al ______ soo-ku meg-ti, Nor a - rev

mer az - kin ve - rev,

dsa - kets mer ______ az-kin ve-rev, Ha-yoo-tünn ampoghtch goo - da

tzerk tzer - ki, Hai - ga - gan mi - oo - tian tro - shin ner - kev. Ha yer, mi -

meg sird meg ho - ki

vu - sem kor -

a - nank meg ______ sird meg ho-ki, Az-ka - shi - noo - tian vu - -

dsin shoortch,

- sem kordsinshoortch, Mornalov ver - kern yev wokhnye-re - gi, Zham eh wor

Mor-na-lov verkern yev wokhn ye-re-gi,

ul - -lank vagh - van a - cha - loortch. *Fine*

Zham eh wor *ul* - lank vagh - van a - cha-loortch.

mf

Ha-roosd yev agh - kad a - noos te ki - doon Yer - tank gank-
eh wor mi - oo - tünn eh miain Ver-tchin zo-

ne - loo o - ja - kh*u* gor-dsan, Yer tank him - ne - loo T*u*b-rots kor-
roo - tünn az - kis kar oo kant. Meg sird meg ho - ki Pootank mi-

Yer tank him-ne - loo
Meg sird meg ho - ki

1.

cresc.

dsa - doon, Yertank m*u*sha - gin dal tsank oo l*u*ds - gan. Ye-te jishd

Yertank m*u*sha - gin dal tsank oo l*u*dsgan.

2.

Dal segno al Fine e poi Trio

oo - tian, Soorp kordsin pe - rel mer ookhdn oo ye - *r*ant.

Pootank mi-oo - tian, Soorp kordsin pe - rel mer ookhdnoo ye*r*ant.

TRIO

Yev toon al mi lar, tush-var Hai-re - nik Kan-zi hu-rashkov
Yev toon al mi lar, tush-var Hai-re - nik Kan-zi hu - rash - kov

Ha-yu mi - a - tsav. Kan-zi vaghn a-men-kus
Ha-yu mi - a - tsav. Kan-zi vaghn a - men-kus
Koh oo yer-cha-nig

ff grandioso

Mi-oo-tian par-ku bid yer-kenk gar - kav. Yev toon al mi lar, tushvar Hai-

re - nik Kan - zi hu - rash - kov Ha-yu mi - a - tsav. Kan-zi vaghn a-men-kus

koh oo yer - tcha - nig, Mi-oo - tian par-ku bid yer - kenk gar - kav. _

47· ՓԱ՛ՌՔ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Աւետի՛ս. Հայեր, ա՛լ սուգը մէկդի,
Նոր արեւ ծագեց մեր ազգին վերեւ·
Հայութիւնն ամբողջ կուտայ ձեռք ձեռքի՝
Հայկական Միութեան դրօշին ներքեւ:

Հայեր, միանա՛նք մէկ սիրտ մէկ հոգի՝
Ազգաշինութեան վըսեմ գործին շուրջ·
Մոռնալով վէրքերն եւ սին երէկի,
Ժամ է որ ըլլանք վաղուան աչալուրջ:

Հարուստ եւ աղքատ, անուս թէ գիտուն,
Երթանք կանգնելու օճախը կործան,
Երթանք հիմնելու դըպրոց, գործատուն,
Երթանք մըշակին տալ ցանք ու լծկան:

Եթէ ճիշդ է որ Միութիւնն է միայն
Վերջին զօրութիւնն ազգիս քարուքանդ,
Մէկ սիրտ մէկ հոգի՝ փութանք Միու-
թեան
Սուրբ գործին բերել մեր ուխտն ու ե-
ռանդ:

Եւ դուն ա՛լ մի լար, Թըշուառ Հայրենիք,
Քանզի հըրաշքով Հայր միացաւ.
Քանզի վաղն ամէնքս՝ գոհ ու երջանիկ՝
Միութեան փառքը պիտ՝ երգենք կարգաւ:

ՎԱՀԱՆ ՄԱԼԷԶԵԱՆ

No. 48

BANTOOKHDIN SIRERKU

PILGRIM'S LOVE SONG

G. H. P.

Mrs. L. MONCRIEFF

Moderato ma non troppo

pp O-dar

p *molto legato* *pp*

1.

yerg-ri metch, gi-zich arp-woon dag, Zurgoo-mi po-tsu gai-re zis ha-mag. Isg koo
si-roothoorn surdis, hokwoos metch, Gooka mi - a - nal ait po-

pp

2.

p

tsin an-shetch. Ye - goor, si-roo-his! Ho - kis! Ha - dorn im sur-dis ye -

p

mf *accel* *rall.* *rit.*

goor! A - revn im gian-kis, Ye - goor! Gu da-ra - bim ga - rodovt mi-ai -

mf *colla voce* *rit.*

a tempo *mf* *molto legato*

nag! Woh te intz dur- ver te - ver, Nu -

a tempo *molto legato*

Ped. * Ped. *

man ar-doo-di tril ver, Bi - - di tur-che-i teb yer-

sempre legato

girn Hai-re-ni Dsu-dse - i otn oo tchoorn tsan-ga - li. Hon

cresc.

bid kud-ne-i siroo - his, Segh - me - i ai-rads goords - kis, Ham-

cresc.

rit.

pouir m'ar-ne-i shurt-ne - ren a-noosh, Lu-se - i ______ a nor tzain me-la-

rit.

a tempo pp

noosh! Ye - goor, si-roo-his, ho - kis! Ha - dorn im sur-dis ye -

a tempo p

mf pp rall.

goor! A - revn im gian-kis ye - goor! Gu-da-ra-bim, Ga-ro-dovt mi-ai -

mf pp rall.

pp a tempo

nag. ______

a tempo pp legato

48. ՊԱՆԴՈՒԽՏԻՆ ՍԻՐԵՐԳԸ

Օտար երկրի մէջ, կիզիչ արփւոյն տակ,
Զրկումի բոցը կայրէ գլխս համակ.
Իսկ քու սիրոյդ հուրն սրտիս, հոգւոյս
    մէջ
Կուգայ միանալ այս բոցին անշէջ:
    Եկո՛ւր, սիրուհի՛ս, հոգի՛ս.
    Հատորն իմ սրտիս, եկո՛ւր.
    Արեւն իմ կեանքիս, եկո՛ւր.
Կը տառապիմ կարօտովդ, միայնա՛կ....

Ո՜հ թէ ինձ տրուէր թեւեր,
Նման արտոյտի թուխ վեր,
Պիտի թռչէի դէպ երկիրն Հայրենի
Ծծէի օդն ու ջուրն ցանկալի:
    Պիտ՝ գտնէի սիրուհիս,
    Սեղմէի այրած կուրծքիս,
Համբոյր մ'առնէի շրթներէն անոյշ,
Լսէի անոր ձայն մեղանոյշ:

    Եկո՛ւր, սիրուհիս, հոգի՛ս.
    Հատորն իմ սրտիս, եկո՛ւր.
    Արեւն իմ կեանքիս եկո՛ւր.
Կը տառապիմ կարօտովդ, միայնա՛կ...:

Կ. Ց. Փ.

(Նմանող.)

---

49. ՄՆԱՍՑԵՍ ԲԱՐԵԱՒ

Մնասցե՛ս բարեաւ, Հոգւոյս Հատոր,
  Քեզ բի՛ւր մաղթանք անկեղծ.
Սրտիս քաղցրիկ յուշերն բոլոր
  Սիրովդ մընան անեղծ.
Թէեւ հեռի, բայց քովս ես միշտ
  Սրտիս մէջ անբաժան.
Երբ վրաս խուժեն ամպեր ու վիշտ
  Դու ես աստղիկս միայն.
Ո՜հ, բիւր մաղթանք անոյշ անվիշտ
  Եւ սէրս ընդ քեզ գընան.
    Մնասցես բարեաւ, անո՛յշ,
    Ընդ քեզ եկին եւ յոյս,
  Մնասցե՛ս բարեաւ, հատո՛րն հոգւոյս:

Սրտիդ սիրուն պատկերն շողայ,
  Ինչպէս աստղիկն ի ծով,
Քաղցրիկ աչացդ մէջ բիւրեղեայ
  Ցըստակ անոյշ ցոլքով.
Ուրկէ նայուածք մը սիրափայլ,
  Շըրջուն շողի մը պէս,
Ցրուէր հոգւոյս քօղերն մըռայլ
  Վիշտն ալ վանէր սրտէս:
Նայուածք մ'աչքէդ, ո՜հ, սիրափայլ
  Վիշտերն վանէր սրտէս:
    Մնասցես բարեաւ, քա՛ղցրիկ,
    Ընդ քեզ եկին եւ յոյս
  Մնասցես բարեաւ, հատո՛րն հոգւոյս:

(Նմանող.) ԽՈՐԷՆ Մ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ,

No. 49

MNASTSES PARYAV

GOOD-NIGHT, FAREWELL

KH. M. ANTREASSIAN

F. KÜCKEN

Moderato con anima

Mnas-tses par-yav, hok-vouis ha - dor, Kez pure magh-tank an - geghds: Sur-

rit. poco ani-

dis kaghts-rig hoo - shern po - lor si - rovt mu - nan a - neghds, Te - yev he-

mato sempre cresc. cresc. f

ri, paits kovs yes mishd Sur - dis metch an - pa - zhan, — Yerp vras khoo-

p mf dim.

zhen am - ber oo vishd, Too yes asd-ghigs mi - ain, Woh! pure magh-tank a -

mp

rit. Tempo I cresc.

noosh an-vishd Yev sers unt kez ku - nan. Mnas - tses — par - yav, a -

rit. p morendo pp

noosh, Unt kez yer - gin yev houis, Mnas-tses par - yav, ha - dorn hok-vouis! —

p

No. 50

AH MI DAK ODARATS

AMERICA

KH. M. ANTREASSIAN | HENRY CAREY

Maestoso

Ah mi dak o - da - rats Yer - girn ais pa - ra - bands

Hin ta - ra - vor, An - hoon tsa - vov kun - wads Nerg - wads ar -

yamp ka - tchats Sur - der yen da - ra - bads Giank dal a - nor.

50· ԱՀ ՄԻ ՏԱՔ ՕՏԱՐԱՑ

Ահ մի տաք օտարաց
Երկիրն այս փառապանծ
    Հին դարաւոր
Անհուն ցաւով գնուած
Ներկուած արեամբ քաջաց
Սրտեր են տառապած
    Կեանք տալ անոր։

Շարժին թող յաւիտեան
Մեր դրօշք Հայրենական
    Վեհ երկնաճեմ։
Թող ծալ ի ծալ ծըփան
Լուր տալ ազգաց համայն
    Թէ մերն է Հայաստան
    Մերն այս Եդեմ։

ԽՈՐԷՆ Մ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

50. AMERICA

My country, 'tis of thee,
Sweet land of liberty;
Of thee I sing;
Land where my fathers died;
Land of the pilgrim's pride;
From ev'ry mountain side
Let freedom ring.

Our fathers' God! to Thee,
Author of liberty,
To Thee we sing:
Long may our land be bright
With freedom's holy light;
Protect us by Thy might,
Great God, our King.

No. 51

ASDEGHAHER TROSHAGN

THE STAR-SPANGLED BANNER

FRANCIS SCOTT KEY 1814

JOHN STAFFORD SMITH

U - sek gur - nak took ter des - nel vagh ai - koon, Mu -
hus-gads per - tin vra ain kor mar - din metch, As -

tun - sha - ghin ain tu - roshn mer wogh - tchoo - nads Mer
de - gha - her troshn sher - da - vor, ke - gha - dsal.

1.

2.

Room-pe - roon yev pam - pooshd - ne - roon gar - mir po - tsern Gu tsoots - ne - in

metch ki - sher - van troshn hon er.

CHORUS *ff*

Woh, u - sek intz gu dsa - dsa - ni

cresc. *ff*

ter asd - gha - troshn? Hai - ren - yats yev yerg - rin vra katch a - zad - ne - roon.

51․ ԱՍՏԵՂԱՅԵՌ ԴՐՕՇԱԿՆ

Ըսէք, կրնա՞ք դուք տեսնել դեռ վաղ այ-
գուն
Մըթընշաղին այն դըրօշն մեր ողջունած․
Մեր հսկած բերդին վրայ այն գոռ մար-
տին մէջ
Աստեղայեռ դրօշն չերտաւոր, գեղածալ։
Ռումբերուն եւ փամփուշտներուն կար-
միր բոցերն
Կը ցուցնէին մէջ գիշերուան դրօշն հոն էր։
Ո՛հ․ ըսէք ինծ կը ծածանի՞ դեռ աստղա-
դրօշն․
Հայրենեաց եւ երկրին վրայ քաջ ազատնե-
րուն։

Ո՛հ, միշտ այսպէս երբ քաջարիք կը
կանգնին
Երկրաւեր մարտին ընդ մէջ ու սիրելեաց․
Եւ յաղթապանծ ազգն ազատութեամբ
երկնուստ,
Օրհնէ թող զԱստուած հաստիչն ու Տէրն
ազգին։
Յաղթանակենք պիտի երբ մեր դատն է
արդար․
Եւ Աստուած է մեր ապաւէն, 'ւ ապաս-
տան․
Աստեղայեռն պիտի ծածանի վեհօրէն,
Հայրենեաց եւ երկրին վրայ քաջ ազատ-
ներուն։

51. STAR SPANGLED BANNER

Oh, say, can you see, by the dawn's early
light,
What so proudly we hailed, at the twilight's
last gleaming,
Whose broad stripes and bright stars, thro'
the perilous fight,
O'er the ramparts we watched, were so
galantly streaming?
And the rockets' red glare, the bombs
bursting in air,
Gave proof thro' the night that our flag
was still there.
Oh, say, does that star-spangled banner
yet wave
O'es the land of the free and the home of
the brave?

Oh, thus be it ever when freemen shall
stand
Between their loved home and wild war's
desolation;
Blest with vict'ry and peace, may the
heav'n-rescued land
Praise the Pow'r that hath made and pre-
served us a nation.
Then conquer we must, when our cause
it is just,
And this be our motto: "In God is our
trust"
And the star-spangled banner in triumph
shall wave
O'er the land of the free and the home of
the brave.

FRANCIS SCOTT KEY

ՑԱՆԿ
ԱՌԱՋԻՆ ՏՈՂԵՐՈՒ

INDEX
TO FIRST LINES

ՑԱՆԿ ՆԻՒԹԵՐՈՒ

Թիւ

INDEX TO FIRST LINES

No.

#9

33
No 44
No

Վարդանանք

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] (Չ)
[illegible]
[illegible]

[illegible]

1. [illegible]
[illegible]

Refrain — [illegible]
[illegible]

2. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Erste [illegible]
festgesetzte Grundrechte.

~~[illegible] Verfassungsrechte~~

